

Зареєстровано Міністерством
соціальної політики України

Реєстраційний номер 31 від 15 грудня 2016 р.

Рекомендації
реєструючого органу 201603102-16/27 від 15.12.2016
(випускний номер і дата надсилання листа)

Уповноважена особа
реєструючого органу В.В. Жванцев
(ініціали та прізвище)

**Галузева угода
між Міністерством освіти і науки
України та ЦК Профспілки
працівників освіти і науки України
на 2016-2020 роки**

**Галузева угода
між Міністерством освіти і науки України та ЦК Профспілки працівників
освіти і науки України на 2016 -2020 роки**

1. Загальні положення

1.1. Галузеву Угоду на 2016 -2020 роки (далі - Угода) між Міністерством освіти і науки України - центральним органом виконавчої влади та ЦК Профспілки працівників освіти і науки України - повноважним представником найманих працівників (далі - Сторони) укладено відповідно до Законів України «Про колективні договори і угоди», «Про соціальний діалог в Україні», Генеральної угоди, законів про освіту, інших законодавчих актів України.

1.2. На підставі Угоди, яка є нормативним актом соціального партнерства, здійснюється регулювання трудових відносин у галузі та соціально-економічних питань, що стосуються інтересів працівників, здобувачів вищої освіти, аспірантів, докторантів, учнів професійно-технічних навчальних закладів, інших осіб, які навчаються у вищих та професійно-технічних навчальних закладах (далі - осіб, які навчаються), та власників (уповноважених ними органів).

1.3. Угода визначає узгоджені позиції і дії Сторін, спрямовані на їхнє співробітництво, створення умов для підвищення ефективності роботи навчальних закладів та установ освіти (далі - закладів освіти), реалізацію на цій основі професійних, трудових і соціально-економічних гарантій працівників, осіб, які навчаються, забезпечення їхніх конституційних прав, досягнення злагоди в суспільстві.

1.4. Положення Угоди діють безпосередньо та поширюються на працівників закладів освіти і осіб, які навчаються, та які перебувають у сфері дії сторін Угоди, і є обов'язковими для включення до колективних договорів, угод нижчого рівня.

1.5. Гарантії, передбачені Угодою, є мінімальними. Соціально-економічні пільги та компенсації, які передбачені колективними договорами, не можуть бути нижчими від рівнів, встановлених законодавством, Генеральною та цією угодами. Колективними договорами та угодами для працівників та осіб, які навчаються, можуть встановлюватися додаткові порівняно з цією Угодою трудові та соціальні гарантії в межах передбачених кошторисами видатків.

1.6. Угода може бути розірвана або змінена тільки за взаємною домовленістю Сторін. Зміни й доповнення вносяться за згодою Сторін після проведення переговорів. Пропозиції однієї із Сторін є обов'язковими для розгляду

іншою Стороною. Рішення щодо них приймаються за згодою Сторін у 10-денний термін.

1.7. Зміни, що впливають із змін чинного законодавства та Генеральної угоди, застосовуються без внесення змін до Угоди. За необхідності зміни та доповнення або припинення дії Угоди можуть вноситися після переговорів Сторін у такому порядку:

- одна із Сторін повідомляє іншу Сторону і вносить сформульовані пропозиції щодо зміни до Угоди;

- у семиденний строк Сторони розпочинають переговори;

- після досягнення згоди Сторін щодо внесення змін оформлюється відповідний протокол.

1.8. Міністерство освіти і науки України у п'ятиденний термін з дня підписання Угоди (змін) подає її на повідомну реєстрацію та у двотижневий термін з дня реєстрації забезпечує доведення змісту Угоди до керівників органів управління освітою, вищих навчальних закладів, інших закладів освіти, науки.

1.9. Комітети (ради) Профспілки працівників освіти і науки України забезпечують профспілкові організації текстами Угоди (змін) у двотижневий термін з дня її реєстрації.

2. Термін дії Угоди

2.1. Угода укладена на 2016 - 2020 роки, набирає чинності з моменту підписання представниками Сторін і діє до укладення нової або перегляду цієї Угоди.

2.2. Жодна із Сторін, що уклали Угоду, не може впродовж встановленого терміну її дії в односторонньому порядку припинити виконання взятих на себе зобов'язань, порушити узгоджені положення і норми.

2.3. Сторони забезпечують впродовж дії Угоди моніторинг чинного законодавства України з визначених Угодою питань, сприяють реалізації законодавчих норм щодо прав та гарантій працівників, та осіб, які навчаються, ініціюють їх захист.

2.4. Сторони створюють умови для інформаційного забезпечення працівників, осіб, які навчаються, щодо стану виконання норм, положень і зобов'язань Угоди, дотримуючись періодичності оприлюднення відповідної інформації не рідше одного разу на півріччя.

2.5. Сторони домовилися, що при зміні власника навчального закладу чинність колективних договорів зберігається до укладення нових.

3. Створення умов для забезпечення стабільного розвитку галузі

3.1. Міністерство освіти і науки України:

3.1.1. Створюватиме необхідні організаційні, матеріально-фінансові умови для реалізації пріоритетних напрямів розвитку освіти і науки.

3.1.2. Спрямуватиме діяльність органів управління освітою, керівників закладів освіти на створення умов для безумовної реалізації прав громадян на освіту.

3.1.3. В межах повноважень вживатиме заходів щодо безумовного виконання норм законів у галузі освіти, що стосуються соціально-економічних гарантій, прав та інтересів працівників, осіб, які навчаються, недопущення їх зупинення та скасування, зокрема під час формування та прийняття законів про Державний бюджет України на відповідні роки.

3.1.4. Вживатиме заходів для спрощення процедури погодження, розгляду та затвердження кошторисів доходів і видатків підвідомчих закладів освіти і змін до них.

3.1.5. Забезпечить впровадження Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341.

3.1.6. Організовуватиме систематичну роботу для забезпечення підвищення кваліфікації і перепідготовки педагогічних та науково-педагогічних працівників.

3.1.7. Вживатиме заходів для передбачення необхідних видатків на підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у сфері вищої та професійно-технічної освіти.

3.1.8. Вживатиме заходів для забезпечення фінансування галузі з помісячним розписом асигнувань в необхідних обсягах відповідно до чинного законодавства.

3.1.9. Братиме участь у визначенні мінімальних нормативів матеріально-технічного, фінансового забезпечення для належного функціонування закладів освіти, не допускаючи їх звуження;

3.1.10. Забезпечить стабільне функціонування підвідомчих закладів освіти, раціональне використання коштів загального та спеціального фондів, недопущення їх вилучення.

3.1.11. Контролюватиме фінансово-господарську діяльність закладів освіти, що фінансуються з бюджету і належать до сфери управління міністерства.

3.1.12. Забезпечить у повному обсязі фінансування заходів соціального захисту в період навчання студентів та учнів, які мають статус дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, студентів та учнів з їх числа, а також студентів та учнів, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків, студентів та учнів-інвалідів, студентів та учнів із малозабезпечених і багатодітних сімей, студентів та учнів, які мають статус постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, та сприятиме реалізації положень Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки учасників бойових дій та їхніх дітей, дітей, один із батьків яких загинув у районі проведення антитерористичних операцій, бойових дій чи збройних конфліктів або під час масових акцій громадянського протесту, дітей, зареєстрованих як внутрішньо переміщені особи, для здобуття професійно-технічної та вищої освіти».

3.1.13. Вживатиме заходів для реалізації положень, передбачених ст. ст. 14, 55, 57 Закону України «Про освіту», в частині соціально-економічного забезпечення працівників освіти.

3.1.14. Періодично заслуховуватиме на засіданнях колегії Міністерства освіти і науки України питання про стан дотримання чинного трудового законодавства в закладах освіти.

3.1.15. Сприятиме збереженню мережі закладів освіти, особливо у сільській місцевості, та обсягів їх фінансування, поліпшенню фінансування позашкільних навчальних закладів за рахунок коштів відповідних бюджетів.

3.2. Сторони Угоди, керуючись принципами соціального партнерства, усвідомлюючи відповідальність за функціонування і розвиток закладів і установ освіти, необхідність покращання становища працівників, домовилися:

3.2.1. Сприяти підвищенню якості освіти, результативності діяльності закладів освіти, конкурентоздатності працівників на ринку праці.

3.2.2. Спрямувати свою діяльність на створення умов для забезпечення стабільної та ефективної роботи закладів освіти.

3.2.3. Брати участь у діючих органах соціального партнерства.

3.2.4. Брати участь в організації, підготовці та проведенні заходів, спрямованих на підвищення професійної майстерності працівників освіти.

3.2.5. Вживати заходів для недопущення прийняття законодавчих актів, які загрожують звуженням прав і свобод громадян в галузі освіти, зокрема тих, що стосуються:

- закриття загальноосвітніх навчальних закладів у сільській місцевості;
- ліквідації, реорганізації та перепрофілювання загальноосвітніх, дошкільних, інших закладів освіти;
- зміни нормативів щодо наповнюваності класів загальноосвітніх навчальних закладів, груп дошкільних і позашкільних навчальних закладів, передбачених положеннями ст. 14 Закону України «Про загальну середню освіту», ст. 14 Закону України «Про дошкільну освіту» та ст. 18 Закону України «Про позашкільну освіту», а також норм щодо кількості учнів у групах при поділі класів для вивчення окремих предметів;
- збільшення кількості студентів на одного викладача у вищих навчальних закладах, введення таких нормативів у коледжах (навчальних закладах I - II рівнів акредитації);
- збільшення обсягу педагогічного навантаження порівняно з передбаченим ст. 25 Закону України «Про загальну середню освіту» та ст. 22 Закону України «Про позашкільну освіту»;
- зменшення кількості годин в навчальних планах загальноосвітніх навчальних закладів;
- посилення інтенсифікації праці науково-педагогічних і педагогічних працівників;
- скорочення чисельності педагогічних і науково-педагогічних працівників;
- зміни умов нормування праці педагогічних працівників, зокрема включення обсягу педагогічної роботи, пов'язаної із зовнішнім незалежним оцінюванням, до педагогічного навантаження педагогічних працівників.

3.2.6. Сприяти вирішенню питання щодо забезпечення проведення індексації та компенсації втрати частини доходів у зв'язку з порушенням термінів здійснення відповідних виплат.

3.2.7. Сприяти належному фінансовому забезпеченні навчальних закладів.

3.2.8. Запобігати виникненню колективних трудових спорів (конфліктів), а в разі їх виникнення - прагнути до розв'язання шляхом взаємних консультацій, переговорів відповідно до Закону України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)».

3.3. Міністерство освіти і науки України та ЦК Профспілки працівників освіти і науки України вживатимуть заходи для:

3.3.1. Передбачення в державному бюджеті на відповідний рік обсягів видатків стипендіального фонду, необхідних для реалізації норм статті 62 Закону України «Про вищу освіту».

3.3.2. Забезпечення гарантій студентам на пільговий проїзд у транспорті відповідно до гарантій, передбачених статтею 62 Закону України «Про вищу освіту», та відновлення права на пільговий проїзд для учнів професійно-технічних навчальних закладів у статті 9 Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні».

3.4. Сторони Угоди рекомендують керівникам органів управління освітою, закладів та установ освіти і науки, відповідним профспілковим органам:

3.4.1. Вживати заходів для забезпечення у повному обсязі видатків на оплату праці працівників навчальних закладів для її першочергової виплати при затвердженні місцевих бюджетів відповідно до статті 77 Бюджетного кодексу України.

3.5. ЦК Профспілки працівників освіти і науки України зобов'язується:

3.5.1. Сприяти зміцненню виробничої та трудової дисципліни в закладах освіти.

3.5.2. Утримуватися від організації страйків з питань, включених до Угоди, за умови їх вирішення у встановленому законодавством порядку.

4. Зайнятість

4.1. Міністерство освіти і науки України зобов'язується:

4.1.1. Сприяти реалізації державної політики зайнятості населення відповідно до законів України «Про зайнятість населення», «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», інших законодавчих актів в частині працевлаштування молодих спеціалістів.

4.1.2. Сприяти студентам вищих та учням професійно-технічних навчальних закладів, що здобули професію (кваліфікацію) за освітньо-кваліфікаційним рівнем «кваліфікований робітник», «молодший спеціаліст», «бакалавр», «спеціаліст» та продовжують навчатися, на реалізацію їхніх прав на стажування на підприємствах, в установах та організаціях за професією (спеціальністю), що здобувається, у вільний від навчання час, а також у доступі до інформації про можливість такого стажування.

4.1.3. Спільно з відповідними органами державної служби зайнятості населення брати участь у розробці, реалізації, контролі за виконанням заходів щодо забезпечення зайнятості працівників галузі при їх вивільненні.

4.1.4. Забезпечити аналіз зайнятості в галузі на основі статистичних звітів та розглядати це питання разом з ЦК Профспілки працівників освіти і науки України одночасно з підсумками виконання Угоди.

4.1.5. Вживати заходів для недопущення в закладах освіти масових вивільнень працюючих з ініціативи власника або уповноваженого ним органу (понад 3 відсотки чисельності працівників упродовж календарного року).

4.1.6. З урахуванням регіональних потреб визначити обсяги державного замовлення на підготовку фахівців без відриву від виробництва з числа випускників педагогічних інститутів, коледжів, училищ та навчальних закладів системи загальної середньої освіти та перепідготовки педагогічних працівників за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів з метою опанування ними гостродефіцитних педагогічних спеціальностей.

4.1.7. Не допускати скорочення чисельності науково-педагогічних працівників при запровадженні новітніх форм і технологій організації навчального процесу у вищих навчальних закладах.

4.2. Сторони Угоди рекомендують керівникам органів управління освітою, закладів та установ освіти і науки, відповідним профспілковим органам:

4.2.1. Проводити спільні консультації з приводу виникнення обґрунтованої необхідності скорочення більше як 3 відсотків чисельності працівників.

4.2.2. Рішення про зміни в організації виробництва і праці, реорганізацію і перепрофілювання закладів, що призводять до скорочення чисельності або штату працівників, узгоджені з відповідними профспілковими органами, приймати не пізніше ніж за 3 місяці до намічених дій з економічним обґрунтуванням та заходами забезпечення зайнятості працівників, що вивільняються. Тримісячний період використовувати для вжиття заходів, спрямованих на зниження рівня скорочення чисельності працівників.

4.2.3. Забезпечити працевлаштування на вільні і новостворені робочі місця в закладах освіти і науки незайнятого населення, зареєстрованого у державній службі зайнятості, відповідно до кваліфікаційних вимог, надаючи при цьому перевагу професійно досвідченим працівникам та випускникам закладів освіти.

4.2.4. Сприяти поширенню інформації щодо потреб ринку праці в галузі освіти через засоби масової інформації.

4.2.5. Передбачати у колективних договорах закладів освіти заходи щодо попередження безробіття, створення нових (додаткових) робочих місць.

4.2.6. Вжити заходів для недопущення запровадження такого режиму роботи працівників дошкільних навчальних закладів, який може призвести до встановлення місячної заробітної плати в розмірі менше посадового окладу (ставки заробітної плати).

4.2.7. З метою створення педагогічним, науково-педагогічним працівникам відповідних умов праці, які б максимально сприяли забезпеченню продуктивної зайнятості та зарахуванню періодів трудової діяльності до страхового стажу для призначення відповідного виду пенсії:

- при звільненні педагогічних працівників вивільнені години розподіляти у першу чергу між тими працівниками, які мають неповне тижневе навантаження;

- залучати до викладацької роботи керівних, педагогічних та інших працівників закладів освіти, працівників інших підприємств, установ, організацій лише за умови забезпечення штатних педагогічних, науково-педагогічних працівників навчальним навантаженням в обсязі не менше відповідної кількості годин на ставку;

- передавати уроки з окремих предметів у початкових класах, в т. ч. уроки іноземної мови, фізичної культури, образотворчого мистецтва, музики, інформатики лише спеціалістам за наявності об'єктивних причин та обов'язкової письмової згоди учителів початкових класів, забезпечуючи при цьому оплату праці відповідно до положень п. 74 Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти.

4.2.8. Застосовувати при оптимізації навчальних закладів та установ освіти звільнення працівників за скороченням штатів або чисельності працюючих лише як крайній засіб, коли вичерпані всі можливості їх працевлаштування в інших навчальних закладах.

4.2.9. Не допускати зменшення обсягу навчального навантаження особам передпенсійного віку.

4.2. 10. Не допускати звільнення працівників навчальних закладів при зміні власника, зокрема при створенні об'єднаних територіальних громад.

4.3. ЦК Профспілки працівників освіти і науки України зобов'язується сприяти роботі молодіжних центрів праці вищих навчальних закладів, розвитку їх взаємодії з державною службою зайнятості.

5. Регулювання виробничих, трудових відносин. Режим праці та відпочинку

5.1. Міністерство освіти і науки України зобов'язується:

5.1.1. Забезпечити розробку та затвердження:

- типових штатних нормативів усіх типів установ і закладів освіти;

- кваліфікаційних характеристик педагогічних, науково-педагогічних, інших працівників освіти, як необхідної умови забезпечення об'єктивної атестації працівників та встановлення відповідних умов оплати праці;

- нової редакції нормативно-правових документів, що стосуються організаційно-економічних механізмів управління практичною підготовкою студентів вищих навчальних закладів та учнів професійно-технічних навчальних закладів, їх працевлаштування, зокрема Положення про маркетингову службу вищого навчального закладу, Положення про практику учнів професійно-технічних навчальних закладів тощо.

5.1.2. Вжити заходів для удосконалення правового механізму атестації педагогічних працівників, зокрема старших викладачів коледжів (вищих навчальних закладів 1-2 рівнів акредитації).

5.1.3. Привести у відповідність з чинним законодавством Типові правила внутрішнього розпорядку для працівників державних навчально-виховних закладів України.

5.1.4. Забезпечити контроль за розробкою в закладах освіти і науки правил внутрішнього трудового розпорядку.

5.1.5. Забезпечити дотримання на місцях:

- встановлених чинним законодавством норм тривалості робочого часу і відпочинку для працівників галузі;

- нормативних документів щодо порядку здачі в оренду приміщень та обладнання.

5.1.6. Забезпечити контроль за:

- застосуванням у галузі надурочних робіт, допускаючи їх лише у випадках та з дотриманням порядку, передбачених чинним законодавством;

- наданням працівникам галузі щорічних відпусток відповідної тривалості згідно з чинним законодавством.

5.1.7. Забезпечити встановлення педагогічним і науково-педагогічним працівникам скороченої тривалості робочого часу відповідно до чинного законодавства.

5.1.8. Забезпечити оптимізацію педагогічного навантаження науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, які проводять і виконують наукові дослідження у межах основного робочого часу.

5.1.9. Вжити заходів для напрацювання ефективних механізмів економічної та господарської діяльності вищих навчальних закладів, розширення їх автономії щодо використання бюджетних коштів та формування штатів.

5.1.10. Вжити заходів для удосконалення нормативів чисельності студентів на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника у вищих навчальних закладах з урахуванням демографічної ситуації та особливостей Болонського процесу, не допускаючи посилення інтенсифікації праці науково-педагогічних працівників.

5.1.11. Ініціювати внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 14.04.1997 р. № 346 «Про затвердження порядку надання щорічної основної відпустки тривалістю до 56 календарних днів керівним працівникам навчальних закладів та установ освіти...» з метою врегулювання питання щорічних відпусток працівникам нових типів навчальних закладів та навчально-виховних комплексів тощо.

5.2. Сторони Угоди домовилися, що:

5.2.1. Періоди, впродовж яких у навчальних закладах не здійснюється навчальний процес (освітня діяльність) у зв'язку із санітарно-епідеміологічними, кліматичними чи іншими, незалежними від працівників обставинами, є робочим часом педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників. У зазначений час працівники залучаються до навчально-виховної, організаційно-методичної, організаційно-педагогічної, наукової робіт відповідно до наказу керівника закладу в порядку, передбаченому колективним договором та правилами внутрішнього трудового розпорядку.

5.2.2. Залучення учителів, які здійснюють індивідуальне навчання дітей за медичними показаннями, а також асистентів учителів до виконання іншої організаційно-педагогічної роботи у канікулярний період здійснюється в межах кількості годин навчального навантаження, установленого при тарифікації до початку канікул.

5.2.3. Тривалість робочого часу педагогічних працівників, залучених у період, що не збігається із щорічною оплачуваною відпусткою, на строк не більше одного місяця до роботи в оздоровчі табори з денним перебуванням дітей, що

діють в канікулярний період у тій же місцевості на базі загальноосвітніх та інших навчальних закладів, не може перевищувати кількості годин, встановлених при тарифікації до початку такої роботи чи при укладенні трудового договору.

5.2.4. Залучення педагогічних працівників у канікулярний період, який не збігається з їх щорічною оплачуваною відпусткою, до роботи в оздоровчих таборах, розташованих в іншій місцевості, здійснюється лише за згодою працівників.

5.2.5. Режим виконання організаційної, методичної, наукової роботи регулюється правилами внутрішнього трудового розпорядку вищого навчального закладу, планами науково-дослідних робіт, програмами, індивідуальними планами робіт. Правилами внутрішнього трудового розпорядку, іншими локальними актами можна регулювати виконання зазначених видів робіт як безпосередньо у вищому навчальному закладі, так і за його межами.

5.2.6. Навчальне навантаження викладача визначається обсягом навчальних занять, доручених для проведення конкретному викладачеві, та вираженим в академічних (облікових) годинах.

5.2.7. Види навчальних занять, що входять до обов'язкового обсягу навчального навантаження викладача відповідно до його посади, встановлюються кафедрою (предметною або цикловою комісією).

5.2.8. Мінімальний та максимальний обов'язковий обсяг навчального навантаження науково-педагогічних працівників в межах їх робочого часу встановлює вищий навчальний заклад з урахуванням виконання ними інших обов'язків (методичних, наукових, організаційних) у порядку, передбаченому його статутом та колективним договором.

У коледжах (вищих навчальних закладах 1 і 2 рівнів акредитації) обсяг навчального навантаження викладачів визначається згідно з чинним законодавством.

5.2.9. Графік робочого часу науково-педагогічних працівників визначається розкладом аудиторних навчальних занять і консультацій, розкладом або графіком контрольних заходів та іншими видами робіт, передбаченими індивідуальним робочим планом викладача. Час виконання робіт, не передбачених розкладом або графіком контрольних заходів, визначається у порядку, встановленому вищим навчальним закладом, з урахуванням особливостей спеціальності та форм навчання. Забороняється відволікати науково-педагогічних працівників (викладачів) від проведення навчальних занять та контрольних заходів, передбачених розкладом.

5.2.10. У випадках виробничої необхідності у вищих навчальних закладах науково-педагогічний працівник може залучатися до проведення навчальних занять понад обов'язковий обсяг навчального навантаження, визначений

індивідуальним робочим планом, в межах свого робочого часу. Додаткова кількість облікових годин встановлюється вищим навчальним закладом і не може перевищувати 0,25 максимального навчального навантаження в обсязі 600 годин.

Зміни в обов'язковому навчальному навантаженні викладача вносяться до його індивідуального робочого плану.

5.3. Міністерство освіти і науки України рекомендує органам управління освітою, керівникам закладів та установ освіти і науки:

5.3.1. Створювати умови для використання педагогічними та науково-педагогічними працівниками вільних від навчальних занять та виконання іншої педагогічної (науково-педагогічної) роботи за розкладом окремих днів тижня з метою підвищення кваліфікації, самоосвіти, підготовки до занять тощо за межами навчального закладу.

5.3.2. При складанні розкладів навчальних занять уникати нераціональних витрат часу педагогічних та науково-педагогічних працівників, які здійснюють викладацьку роботу, забезпечувати безперервну послідовність проведення уроків, навчальних занять, не допускати тривалих перерв між заняттями (так званих «вікон»).

5.3.3. Визначати режим робочого часу науково-педагогічних працівників у межах 36-годинного робочого тижня з урахуванням виконання навчальної, організаційної, методичної, наукової робіт, передбачених індивідуальним планом.

5.3.4. Регулювати режим виконання навчальної роботи розкладом навчальних занять. Визначати обсяг навчальної роботи для кожного науково-педагогічного працівника безпосередньо навчальним закладом з урахуванням його кваліфікації та профілю кафедри в межах не більше 600 годин у навчальному році. Забезпечити прозорість розподілу навчального навантаження. У випадках тимчасової відсутності науково-педагогічних працівників здійснювати їх заміну на умовах погодинної оплати праці в обсязі до 240 годин на рік.

5.3.5. Здійснювати звільнення педагогічних та науково-педагогічних працівників у зв'язку із скороченням обсягу роботи тільки після закінчення навчального року.

5.3.6. Не допускати укладення з ініціативи органів місцевого самоврядування в односторонньому порядку трудового договору у формі контракту з керівниками загальноосвітніх навчальних закладів комунальної форми власності.

5.3.7. Обмежити укладення строкових договорів з працівниками з мотивації необхідності його випробування. Не допускати переукладення безстрокового трудового договору на строковий з підстав досягнення працівником пенсійного віку з ініціативи власника (крім наукових та науково-педагогічних працівників).

5.3.8. Призначати працівників на посади керівників закладів і установ освіти, що перебувають у державній власності і підпорядковані Міністерству освіти і науки України, шляхом обрання їх за конкурсом та укладання з ними контракту.

5.3.9. Спрямувати контрактну форму трудового договору на створення умов для виявлення ініціативності працівника, враховуючи його індивідуальні здібності, правову і соціальну захищеність. Вважати обов'язковим надання додаткових порівняно з чинним законодавством пільг, гарантій та компенсацій для працівників, з якими укладено контракт. Трудові договори, що були переукладені один чи декілька разів, за винятком випадків, передбачених частиною другою статті 23 Кодексу законів про працю України, вважати такими, що укладені на невизначений строк.

5.3.10. Забезпечити надання додаткових відпусток працівникам із ненормованим робочим днем тривалістю до 7 календарних днів згідно із списками посад, робіт та професій, визначених колективними договорами та на підставі Орієнтовного переліку посад працівників з ненормованим робочим днем (додаток № 1).

5.3.11. Встановлювати та надавати працівникам інші види оплачуваних відпусток (у разі особистого шлюбу або шлюбу дітей, народження дитини, смерті близьких родичів, для догляду за хворим членом сім'ї, батькам, діти яких у віці до 18 років вступають до навчальних закладів, розташованих у іншій місцевості, батькам, чії діти йдуть до першого класу школи, ветеранам, донорам тощо), зокрема головам виборних органів Профспілки, які працюють на громадських засадах, на умовах колективних договорів.

5.3.12. Сприяти наданню можливості непедагогічним працівникам закладів освіти і науки, які відповідно до чинного законодавства мають право на викладацьку роботу, виконувати її в межах основного робочого часу.

5.3.13. Розширювати переліки категорій працівників, яким за бажанням може надаватися щорічна відпустка повної тривалості до закінчення 6-місячного терміну безперервної роботи в цій установі, організації на умовах колективного або трудового договорів. Оплату відпусток здійснювати в межах бюджетних асигнувань та інших додаткових джерел.

5.3.14. Забезпечити дотримання чинного законодавства щодо надання в повному обсязі гарантій і компенсацій працівникам закладів та установ освіти, які направляються для підвищення кваліфікації, підготовки, перепідготовки, навчання іншим професіям з відривом від виробництва незалежно від наявності у них путівок для лікування в санаторіях-профілакторіях інститутів післядипломної педагогічної освіти.

5.3.15. Забезпечити матеріальне заохочення педагогічних та науково-педагогічних працівників, учні та студенти яких стали переможцями обласних, всеукраїнських та міжнародних учнівських і студентських олімпіад, конкурсів, турнірів.

5.3.16. Домогтися запровадження пільгового користування для осіб, які навчаються, зокрема тих, які є переможцями всеукраїнських та міжнародних олімпіад, конкурсів, турнірів, послугами бібліотек, музеїв, виставок, театрів, спортивних закладів.

5.3.17. Забезпечити дотримання чинного законодавства щодо повідомлення працівників про введення нових і зміну чинних умов праці, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників щодо обсягу навчального (педагогічного) навантаження на наступний навчальний рік, не пізніше ніж за 2 місяці до їх запровадження.

5.3.18. Затверджувати кошториси, плани використання бюджетних коштів, штатний розпис, графіки відпусток, навчальне навантаження педагогічних, науково-педагогічних працівників навчальних закладів разом з профкомом закладу.

5.3.19. Погоджувати з профкомами:

- запровадження змін, перегляд умов праці;

- час початку і закінчення роботи, режим роботи змін, поділ робочого часу на частини, застосування підсумованого обліку робочого часу, графіки роботи, згідно з якими передбачати можливість створення умов для приймання працівниками їжі протягом робочого часу на тих роботах, де особливості виробництва не дозволяють встановити перерву;

- внесення змін та доповнень до статутів навчальних закладів з питань праці та соціально-економічних інтересів працівників та осіб, які навчаються.

5.3.20. Забезпечити організацію для вчителів, керівників установ і закладів освіти, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти та методичних кабінетів (центрів) короткотермінові курси, семінари, конференції з питань законодавства про освіту, трудового законодавства.

5.3.21. Вжити додаткових заходів для забезпечення освітніх закладів і установ педагогічними кадрами.

5.3.22. Забезпечити встановлення тижневого аудиторного навантаження для студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними рівнями молодшого спеціаліста, бакалавра - не більше 30 годин, спеціаліста - 24 години, магістра - 18 годин відповідно до вимог стандартів вищої освіти.

5.3.23. Вжити заходів для посилення організаційно-методичного забезпечення самостійної роботи студентів, підвищення наукового і методичного рівня навчальної літератури та дидактичних матеріалів.

5.3.24. Затверджувати посадові інструкції працівників закладів та установ освіти і науки їх керівниками за погодженням з профспілковими комітетами.

5.4. ЦК Профспілки працівників освіти і науки України вживе заходів щодо:

5.4.1. Забезпечення нормативними документами з питань трудового законодавства територіальних комітетів (рад) Профспілки, проведення навчання з питань законодавства про працю, застосування його норм у практичній роботі.

5.4.2. Організації громадського контролю за дотриманням законодавства про працю в установах та закладах освіти.

5.4.3. Забезпечення співпраці з органами управління освітою з метою попередження порушень норм законодавства.

6. Нормування і оплата праці

6.1. Міністерство освіти і науки України зобов'язується:

6.1.1. Вживати заходів для дотримання в закладах освіти і науки законодавства про оплату праці.

6.1.2. Сприяти забезпеченню реалізацію положень Указу Президента України «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні» від 30 вересня 2010 року, що стосуються:

- поетапного підвищення розмірів оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників та приведення цих розмірів у відповідність до вимог ст. 57 Закону України «Про освіту»,

- виплати 20-відсоткової надбавки з метою підвищення престижності педагогічної праці всім педагогічним працівникам.

6.1.3. Вживати заходів для встановлення:

- розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника першого тарифного розряду на рівні не нижче мінімальної заробітної плати;

- підвищених посадових окладів працівникам, яким присвоєні почесні, вчені, педагогічні звання та наукові ступені, замість здійснення доплат за ці звання та наукові ступені.

6.1.4. Вжити заходів для забезпечення виплати доплат педагогічним працівникам позашкільних навчальних закладів у розмірах, визначених ст. 22 Закону України «Про позашкільну освіту».

6.1.5. Затвердити нову редакцію Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти до 01.09.2020 року.

6.1.6. Вжити заходів для вирішення питання щодо:

- оплати праці вчителів за роботу в класах з кількістю учнів, що перевищують планову наповнюваність;

- здійснення доплат учителям загальноосвітніх навчальних закладів за керівництво методичними комісіями відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 року № 1096 «Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності»;

- удосконалення норм Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 № 930, щодо поширення кваліфікаційної категорії вчителів початкових класів на вихователів груп продовженого дня, вчителів – предметників на відповідні години навчального навантаження в початкових класах, присвоєних наслідками атестації педагогічних звань на всі години педагогічного навантаження та інші педагогічні посади при переході педпрацівників з однієї посади на іншу.

6.1.7. Визначити форми заохочення педагогічних та науково-педагогічних працівників до створення електронних підручників, навчальних посібників, тренінгових комп'ютерних програм, навчальних відеофільмів, аудіозаписів та інших матеріалів для розміщення в мережі Інтернет.

6.1.8. Здійснювати перегляд і введення нових умов та оплати праці з обов'язковим погодженням з ЦК Профспілки працівників освіти і науки України.

6.2. Сторони Угоди домовилися:

6.2.1. Забезпечити дотримання положень ст. 34 Закону України «Про вищу освіту» стосовно реалізації прав керівниками вищих навчальних закладів самостійно затверджувати структуру та штатні розписи навчальних закладів за умови попереднього погодження їх з профспілковими комітетами.

6.2.2. Вживати заходів для своєчасної і в повному обсязі виплати заробітної плати працівникам закладів освіти і науки за період відпусток, а також поточної заробітної плати не рідше двох разів на місяць через проміжок часу, що не

перевищує шістнадцяти календарних днів, та не пізніше семи днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата.

6.2.3. Кваліфікувати несвоєчасну чи не в повному обсязі виплату заробітної плати як грубе порушення законодавства про працю та цієї угоди і вживати спільних оперативних заходів відповідно до законодавства.

6.2.4. Проводити моніторинг та регулярно, не рідше одного разу на квартал, обмінюватися інформацією про стан дотримання законодавства і положень угоди у сфері оплати праці та здійснювати заходи за фактами виявлених порушень.

6.2.5. Вживати заходів для:

- удосконалення умов оплати праці працівників галузі, зокрема музичних керівників дошкільних навчальних закладів, працівників методичних кабінетів, спеціалістів управлінь, відділів освіти, бухгалтерій, старших лаборантів, завідувачів лабораторій вищих навчальних закладів, інженерів з охорони праці та інших працівників з метою підвищення рівня заробітної плати;

- забезпечення реформування умов оплати праці працівників галузі з метою приведення їх до норм законодавства про освіту з урахуванням положень Рекомендацій про положення учителів, викладачів вищої школи, розроблених ЮНЕСКО.

6.2.6. Вживати заходів для передбачення необхідних видатків у бюджеті на відповідні роки для впровадження норм ст. 2 Закону України «Про прожитковий мінімум» та ст. 62 Закону України «Про вищу освіту» щодо рівня стипендіального забезпечення.

6.2.7. Опрацьовувати в межах визначених законодавством повноважень проекти законодавчих актів щодо оплати праці працівників освіти, науки; направляти відповідні пропозиції до Міністерства соціальної політики України, Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України.

6.2.8. Вживати заходів для встановлення підвищеної оплати праці педагогічних та інших працівників навчальних закладів за роботу з ВІЛ-інфікованими дітьми та у інклюзивних класах (групах).

6.2.9. Вживати заходів для недопущення дискримінації в оплаті праці працівників бюджетної сфери, зокрема галузі освіти.

6.2.10. Вживати заходів для відновлення та збереження співвідношень в оплаті праці педагогічних, науково-педагогічних, наукових та інших категорій працівників, досягнення її розміру до законодавчого встановленого рівня.

6.3. Сторони Угоди рекомендують керівникам закладів та установ освіти і науки:

6.3.1. При встановленні вчителям, викладачам навчального навантаження на новий навчальний рік зберігати, як правило, його обсяг, а також дотримуватися принципу наступності роботи, викладання предметів у класах, групах.

6.3.2. Установлювати педагогічним працівникам, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною, навчальне навантаження під час тарифікації на відповідний навчальний рік у обсязі не менше ставки. На період їх відпустки години навчального навантаження тимчасово передавати вчителям, викладачам, іншим педагогічним працівникам. Після закінчення відпустки забезпечувати педагогічним працівникам навантаження, встановлене при тарифікації на початок навчального року.

6.3.3. Вживати заходів для забезпечення учителів, викладачів викладацькою роботою в обсязі не менше ставки заробітної плати. За відсутності такої можливості довантажувати їх до встановленої норми годин іншими видами навчально-виховної роботи.

6.3.4. З метою дотримання вимог Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20 липня 2004 року № 601 та Положення про навчальні кабінети з природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів. Затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14 грудня 2012 року № 1423, при встановленні доплат за завідування навчальними кабінетами:

- не обмежувати типів та кількості навчальних кабінетів загальноосвітніх навчальних закладів, за завідування якими встановлюється додаткова оплата;

- забезпечити оплату за завідування одним працівником кількома навчальними кабінетами.

6.3.5. Здійснювати відповідні доплати керівним працівникам навчальних закладів, які виконують на підставі норм чинного законодавства викладацьку роботу, за умови покладення на них у випадках виробничої необхідності обов'язків з завідування відповідними навчальними кабінетами чи класних керівників.

6.3.6. Встановлювати розміри доплат за суміщення професій, посад, розширення зони обслуговування, за виконання обов'язків тимчасово відсутніх працівників без звільнення від своєї основної роботи на підставі колективних договорів з використанням на цю мету усієї економії фонду заробітної плати за відповідними посадами.

6.3.7. Здійснювати додаткову оплату за роботу в нічний час (з 10-ї години вечора до 6-ї години ранку) працівникам, які за графіками роботи працюють у цей час, у розмірі 40 % посадового окладу (ставки заробітної плати).

6.3.8. Забезпечити оплату праці відповідно до ст. 106 КЗпП України як за надурочну роботу в подвійному розмірі:

- працівникам дошкільних навчальних закладів за роботу понад встановлену норму з причини невиходу на роботу змінника або у випадках, коли батьки несвоєчасно забирають дітей з дошкільного закладу і робота виконується за межами робочого часу, встановленого графіками роботи;

- працівникам дитячих оздоровчих таборів, які виконують з ініціативи роботодавця роботу за межами робочого часу, встановленого графіками роботи.

6.3.9. Здійснювати оплату праці в галузі за роботу в надурочний час, у святкові, неробочі та вихідні дні у подвійному розмірі.

6.3.10. Зберігати за працівниками, які брали участь у страйку через невиконання норм законодавства, колективних договорів та угод з вини роботодавця, заробітну плату в повному розмірі на підставі положень колективних договорів і угод.

6.3.11. Забезпечити своєчасну виплату заробітної плати в робочі дні у строки, встановлені колективним договором, з дотриманням положень ст. 24 Закону України «Про оплату праці». Розмір заробітної плати за першу половину місяця визначати в колективних договорах за погодженням з профкомами, але не менше оплати за фактично відпрацьований час з розрахунку тарифної ставки (посадового окладу) працівника.

6.3.12. У разі коли день виплати заробітної плати збігається з вихідним, святковим або неробочим днем, заробітну плату виплачувати напередодні.

6.3.13. Здійснювати виплату заробітної плати через установи банків відповідно до чинного законодавства лише на підставі особистих заяв працівників.

6.3.14. Забезпечувати компенсацію втрати частини заробітної плати через порушення термінів її виплати згідно з чинним законодавством.

6.3.15. Своєчасно здійснювати індексацію грошових доходів працівників, та осіб, які навчаються, відповідно до чинного законодавства у зв'язку із зростанням цін і тарифів на споживчі товари та послуги. Забезпечити виплату доплат, надбавок, премій працівникам у розмірах, визначених відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.12.2015 № 1013 «Про упорядкування структури заробітної плати, особливості проведення індексації та

внесення змін до деяких нормативно-правових актів». Не допускати зменшення або скасування стимулюючих виплат, надбавок і доплат, які встановлені у граничних розмірах.

6.3.16. Передбачити в кошторисах видатки на преміювання, надання матеріальної допомоги працівникам установ і закладів освіти, стимулювання творчої праці і педагогічного новаторства керівних, педагогічних, науково-педагогічних працівників у розмірі не менше 2 відсотків планового фонду заробітної плати.

6.3.17. Забезпечити матеріальне стимулювання працівників, нагороджених знаком «Відмінник освіти України», а також переможців конкурсів «Учитель року», «Класний керівник року», «Вихователь року».

6.3.18. Забезпечувати оплату праці працівників закладів та установ освіти і науки за заміну будь-яких категорій тимчасово відсутніх працівників у повному розмірі за їхньою кваліфікацією.

6.3.19. Забезпечити оплату праці працівників вищих навчальних закладів IV рівня акредитації та закладів, яким надано статус національних, відповідно до діючих нормативних документів.

6.3.20. Забезпечити встановлення надбавок педагогічним працівникам відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2011 р. № 373 «Про встановлення надбавки педагогічним працівникам дошкільних, позашкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів, вищих навчальних закладів I - II рівня акредитації, інших установ і закладів незалежно від їх підпорядкування» в максимальному розмірі.

6.3.21. Здійснювати оплату праці вчителів, які викладають декілька предметів інваріантної складової навчального плану, зокрема й у іншому загальноосвітньому навчальному закладі, та пройшли курси підвищення кваліфікації з цих предметів, виходячи з присвоєної кваліфікаційної категорії з основного предмета (за фахом).

6.3.22. Забезпечити підвищення кваліфікації учителів початкових класів з іноземної мови, інформатики, які не є фахівцями з цих предметів.

6.3.23. Встановлювати педагогічним та іншим працівникам, які працюють в інклюзивних класах (групах) та з ВІЛ-інфікованими дітьми, підвищені розміри посадових окладів (ставок заробітної плати) відповідно до пунктів 28, 29 та 31 Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 15.04.1993 № 102, а також надбавку за складність у роботі в розмірі до 50 відсотків посадових окладів (ставок заробітної плати) відповідно до пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298.

6.3.24. Виплачувати при припиненні трудового договору внаслідок порушення власником або уповноваженим ним органом законодавства про працю, колективного чи трудового договору (статті 38 і 39) - у розмірі, передбаченому колективним договором, але не менше чотиримісячного середнього заробітку.

6.3.25. Передбачати відповідні зобов'язання з оплати праці в колективних договорах, угодах.

6.4. ЦК Профспілки працівників освіти і науки України зобов'язується:

6.4.1. Здійснювати громадський контроль за додержанням в установах та організаціях галузі освіти законодавства про працю, зокрема за виконанням договірних гарантій з оплати праці та термінів її виплати.

6.4.2. Забезпечувати взаємодію з органами виконавчої влади, органами державного нагляду для вирішення питань, пов'язаних із реалізацією права працівників на своєчасну і в повному обсязі оплату праці.

6.4.3. Надавати консультації та правову допомогу працівникам - членам Профспілки щодо захисту їх прав з питань оплати праці та представляти їх інтереси у комісіях з питань трудових спорів та судах.

6.4.4. Забезпечити систематичний аналіз і оцінку стану реалізації законодавства з питань оплати праці, підготовку пропозицій щодо удосконалення цієї роботи.

6.4.5. Інформувати Міністерство освіти і науки України про випадки порушення законодавства в окремих установах, організаціях для вжиття необхідних заходів.

6.4.6. Забезпечити інформування органів Державного нагляду за додержанням законодавства про працю Міністерства соціальної політики України стосовно фактів порушень термінів виплати заробітної плати та відповідних зобов'язань за колективними договорами, угодами.

6.4.7. Здійснювати роз'яснювальну роботу щодо практики звернення працівників освіти до судів про примусове стягнення заборгованої заробітної плати та сум відшкодування шкоди від нещасних випадків і професійних захворювань в організаціях, установах галузі.

6.4.8. Координувати діяльність територіальних органів Профспілки щодо здійснення контролю за проведенням індексації грошових доходів працівників, осіб, які навчаються), у зв'язку із змінами цін на споживчі товари та послуги, компенсації втрат частини заробітної плати, пов'язаних із порушенням термінів її виплати.

7. Охорона праці та здоров'я

7.1. Міністерство освіти і науки України зобов'язується:

7.1.1. Забезпечити виконання керівниками закладів освіти і науки вимог щодо організації роботи з охорони праці відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 563 від 1 серпня 2001 року та виконання вимог, передбачених Законом України «Про охорону праці».

7.1.2. Щорічно заслуховувати на засіданні колегії Міністерства за участю представників Профспілки питання створення належних умов, безпеки праці і навчання та вжиття заходів щодо попередження травматизму і професійної захворюваності.

7.1.3. Проводити один раз на три роки навчання і перевірку знань з безпеки життєдіяльності (охорона праці, радіаційна безпека тощо) посадових осіб, спеціалістів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, працівників галузі відповідно до Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України.

7.1.4. Забезпечувати виділення коштів на проведення профілактичних заходів з охорони праці в кошторисах вищих навчальних закладів в обсязі не менше 0,2 відсотка від фонду оплати праці відповідно до положень ст. 19 Закону України «Про охорону праці».

7.1.5. Забезпечити контроль за станом пожежної безпеки в закладах освіти і науки, студентських та учнівських гуртожитках, у разі потреби вносити відповідні пропозиції до Кабінету Міністрів України.

7.1.6. Створити та забезпечити роботу галузевого кабінету з охорони праці відповідно до Рекомендацій щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці, затверджених Держгірпромнаглядом 16 січня 2008 року.

7.1.7. Забезпечити заклади освіти та науки нормативно-правовими актами з охорони праці.

7.1.8. Розробити Комплексний план поліпшення стану безпеки, гігієни праці, виробничого середовища та профілактики травматизму в навчальних закладах, установах, підприємствах Міністерства освіти і науки України на 2016 - 2020 роки та забезпечити контроль за його виконанням.

7.1.9. Вжити заходів для внесення змін до розділу XVII «Охорона здоров'я, освіта та соціальна допомога» Списку виробництв, робіт, професій і посад

працівників, робота яких пов'язана з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням або виконується в особливих природних географічних і геологічних умовах та умовах підвищеного ризику для здоров'я, що дає право на щорічну додаткову відпустку за особливий характер, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 1997 р. № 1290, стосовно тривалості додаткової відпустки працівників навчальних закладів (груп) для дітей з особливими освітніми потребами, які потребують тривалого лікування та реабілітації (хворих на туберкульоз, розумово відсталих дітей, дітей з ураженням центральної нервової системи тощо).

7.1.10. Забезпечити контроль за своєчасним проведенням безоплатно первинних та періодичних медичних оглядів працівників навчальних закладів, установ, організацій і підприємств галузі освіти з необхідними лабораторними дослідженнями згідно зі ст. 17 Закону України «Про охорону праці» та постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2001 № 559 «Про затвердження переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам, порядку проведення цих оглядів та видачі особистих медичних книжок».

7.2. Сторони Угоди рекомендують керівникам закладів та установ освіти і науки, виборним профспілковим органам:

7.2.1. Враховувати під час розробки та укладання колективних договорів спільні рекомендації державних органів влади і ЦК Профспілки працівників освіти і науки України щодо змісту розділу «Охорона праці».

7.2.2. Забезпечити фінансування атестації робочих місць з несприятливими умовами праці відповідно до чинного законодавства та розробити за її результатами заходи щодо покращення умов праці, включивши їх в колективні договори.

7.2.3. Включати в колективні договори закладів освіти і науки зобов'язання щодо:

- забезпечення працюючих в шкідливих умовах відповідними пільгами і компенсаціями (лікувально-профілактичне харчування, молоко тощо);

- видачі спецодягу, інших засобів індивідуального захисту, мийних та знешкоджувальних засобів;

- здійснення доплат працівникам за роботу у шкідливих і важких умовах праці (додаток № 2);

- надання щорічних додаткових відпусток за роботу у шкідливих і важких умовах праці (додаток № 3);

- надання щорічних додаткових відпусток за особливий характер праці (додаток № 4).

7.2.4. Передбачати в кошторисах навчальних закладів необхідні видатки для фінансування профілактичних заходів з охорони праці відповідно до ст. 19 Закону України «Про охорону праці», включаючи проведення атестації робочих місць за умовами праці відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 1 серпня 1992 року № 442.

7.2.5. Передбачати в штатних розписах навчальних закладів та установ освіти з кількістю працюючих 50 і більше осіб посаду спеціаліста служби охорони праці відповідно до норм ст. 15 Закону України «Про охорону праці» та рішення колегії Міністерства освіти і науки України від 11 лютого 2010 року.

7.2.6. Розробити і забезпечити виконання заходів щодо подальшої безпечної експлуатації виробничих будівель і споруд, машин, механізмів, устаткування, транспортних засобів, інших засобів виробництва, які не відповідають вимогам нормативних актів про охорону праці.

7.2.7. Вивести із експлуатації аварійні приміщення будівель та домогтися виведення котелень з підвальних приміщень.

7.2.8. Забезпечити контроль за виконанням вимог щодо створення здорових, безпечних умов праці і навчання для учасників навчально-виховного процесу відповідно до Кодексу цивільного захисту України, Законів України «Про охорону праці», «Про дорожній рух», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

7.2.9. Забезпечити проведення Всеукраїнського громадського огляду-конкурсу охорони праці в установах, закладах, підприємствах та організаціях Міністерства освіти і науки України відповідно до Положення, затвердженого постановою колегії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України та президії ЦК Профспілки працівників освіти і науки України Протокол №1/6-22 від 23.01.2013, Протокол № П-18-3 від 10.12.2012.

7.2.10. Розробити заходи, спрямовані на оснащення вищих навчальних закладів державної і комунальної форм власності автономними міні-котельнями, впровадження енергозберігаючих технологій, забезпечення функціонування систем водо-, енерго-, теплопостачання та інженерних мереж.

7.2.11. Забезпечувати безперешкодний доступ представників Профспілки з питань охорони праці, технічних інспекторів праці Профспілки до навчальних закладів, установ, підприємств, організацій галузі освіти відповідно до вимог ст. 41 Закону України «Про охорону праці», ст. 259 Кодексу законів про працю України, ст. 21, 38 (пункт 12) Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності».

7.3. Сторони Угоди:

7.3.1. Сприятимуть виділенню коштів з бюджетів усіх рівнів в обсязі не менше як 0,2 відсотка від фонду оплати праці відповідно до ст. 19 Закону України «Про охорону праці».

7.3.2. Забезпечать контроль:

- за виконанням заходів щодо створення здорових, безпечних умов праці і навчання для учасників навчально-виховного процесу відповідно до Закону України «Про охорону праці», інших нормативно-правових актів з охорони праці;

- за реалізацією заходів з охорони праці, передбачених колективними договорами, угодами в закладах освіти і науки, за безпечною експлуатацією будівель і споруд установ і закладів освіти та науки, якістю проведення технічної інвентаризації, планового попереджувального ремонту.

7.3.3. Вживати заходів для організації та забезпечення оздоровлення дітей працівників освіти.

7.4. ЦК Профспілки працівників освіти і науки України:

7.4.1. Забезпечить спільно з членськими організаціями Профспілки ефективний громадський контроль за дотриманням передбачених нормативними актами з питань охорони праці вимог щодо поліпшення умов, безпеки праці та навчання, створення належного виробничого побуту, виконання заходів соціального захисту працюючих та осіб, які навчаються), відповідно до положень колективних договорів, угод.

7.4.2. Організує навчання профспілкового активу, представників профспілки з питань охорони праці, технічних інспекторів праці Профспілки щодо підвищення рівня громадського контролю за виконанням керівниками установ і закладів галузі вимог законодавства та нормативно-правових актів з охорони праці.

7.4.3. Забезпечить участь представників профспілки з питань охорони праці, технічних інспекторів праці Профспілки у роботі комісій з розслідування причин нещасних випадків, опрацюванні заходів щодо їх попередження та вирішенні питань, пов'язаних з профілактикою ушкодження здоров'я учасників навчально-виховного процесу.

7.4.4. Сприятиме здійсненню відповідних заходів під час щорічного проведення Всесвітнього дня охорони праці.

7.4.5. Забезпечить територіальні комітети (ради) Профспілки нормативно-правовими документами з питань охорони праці.

8. Соціальні гарантії, пільги, компенсації

8.1. Міністерство освіти і науки України зобов'язується:

8.1.1. Домагатися безумовного забезпечення педагогічним, науково-педагогічним, науковим та іншим працівникам галузі, а також особам, які навчаються, гарантій, передбачених чинним законодавством.

8.1.2. Вживати заходів для безумовного надання відповідно до чинного законодавства:

- випускникам вищих навчальних закладів, які здобули освіту за напрямом і спеціальностями педагогічного профілю та уклали на строк не менш ніж на три роки договір про роботу в загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах, грошової допомоги в п'ятикратному розмірі мінімальної заробітної плати;

- молодим фахівцям, які одержали направлення на роботу після закінчення навчального закладу, відпустки тривалістю 30 календарних днів з виплатою при цьому допомоги у розмірі мінімальної академічної або соціальної стипендії, але не нижче розміру стипендії, яку вони отримували в останній місяць навчання у вищому навчальному закладі (крім додаткової соціальної стипендії, що виплачується особам, які постраждали від Чорнобильської катастрофи), за рахунок замовника.

8.1.3. Вживати заходів для вирішення в установленому порядку питання щодо:

- встановлення доплати протягом трьох років за першим місцем роботи педагогічним працівникам дошкільних, позашкільних, загальноосвітніх професійно-технічних навчальних закладів, розташованих у сільській місцевості;

- поширення постанови Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2006 р. № 1361 «Про надання одноразової адресної грошової допомоги деяким категоріям випускників вищих навчальних закладів» на випускників педагогічних вищих навчальних закладів, які уклали договір про роботу в дошкільних, позашкільних та інших типах навчальних закладів.

8.1.4. Вживати заходів для забезпечення додаткового матеріального заохочення молодих спеціалістів з числа педагогічних працівників, які одержали після закінчення вищих навчальних закладів диплом з відзнакою.

8.1.5. Вживати заходів для забезпечення молодих спеціалістів з числа педагогічних працівників методичною літературою та посібниками.

8.1.6. Сприяти посиленню мотивації студентської молоді до участі у науково-дослідній роботі. Розробити і впровадити нові технології пошуку та підтримки талановитої студентської молоді. Забезпечити формування системи заохочення обдарованих студентів та науково-педагогічних працівників, студенти яких стали переможцями міжнародних студентських змагань.

8.1.7. Сприяти вирішенню питань щодо регулярного безоплатного підвезення у сільській місцевості до місця роботи і додому педагогічних працівників.

8.1.8. Вживати заходів для забезпечення пільгового проїзду студентів вищих навчальних закладів усіх форм власності та учнів професійно-технічних навчальних закладів упродовж календарного року.

8.1.9. Вжити заходів для поліпшення житлового забезпечення педагогічних, науково-педагогічних працівників та пільгового кредитування спорудження ними житла. Запровадити ефективний механізм забезпечення житлом педагогічних та науково-педагогічних працівників, включаючи молодих спеціалістів.

8.1.10. Забезпечити вирішення питання щодо проведення обов'язкових щорічних безоплатних медичних оглядів працівників закладів освіти і науки, студентів, аспірантів, докторантів, які навчаються за денною формою навчання, учнів професійно-технічних навчальних закладів, придбання медичних книжок нового зразка.

8.1.11. Вживати заходів для поліпшення якості організації спортивно-масових заходів із студентами в позанавчальний час та в гуртожитках шляхом створення й активізації роботи спортивних клубів у вищих навчальних закладах (не менше одного спортивного клубу на вищій навчальній заклад), з метою доведення показника студентів, охоплених масовим спортом, до 50 відсотків від загального контингенту.

8.1.12. Сприяти розширенню мережі, збереженню, функціонуванню та розвитку:

- об'єктів соціальної сфери, мережі культурно-освітніх, оздоровчих закладів, спортивних споруд галузі;

- санаторіїв-профілакторіїв вищих навчальних закладів та закладів післядипломної педагогічної освіти.

8.1.13. Розробити типові Положення про центр студентського спорту у вищих навчальних закладах.

8.1.14. Забезпечити реалізацію прав студентської та учнівської молоді на безоплатне і пільгове користування об'єктами культури, фізкультури і спорту.

8.1.15. Здійснити заходи щодо забезпечення потреби вищих та професійно-технічних навчальних закладів у сучасних студентських та учнівських гуртожитках.

8.1.16. Вживати заходів, спрямованих на створення та обладнання в студентських та учнівських гуртожитках кімнат для самопідготовки, відпочинку, занять фізкультурою і спортом, пральних кімнат тощо, відповідно до Державних будівельних норм України від 18 травня 2005 року.

8.1.17. Організувати проведення реконструкції приміщень гуртожитків з метою покращання забезпечення житлом сімей студентів, аспірантів, докторантів та молодих науковців, викладачів вищих навчальних закладів, педагогічних працівників закладів та установ освіти.

8.1.18. З метою реалізації вимог ст. 44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» при затвердженні вищим навчальним закладам, безпосередньо підпорядкованим Міністерству, кошторисів доходів та видатків, планів використання бюджетних коштів, передбачати щорічно відповідні кошти за кодом економічної класифікації 1135 відповідно до наказу Державного казначейства України, Міністерства фінансів України від 12 березня 2012 року № 333.

8.2. Сторони Угоди домовилися:

8.2.1. Вживати заходів для збереження в наступних роках передбачених ст. 57 Закону України «Про освіту» гарантій щодо оплати праці та забезпечення педагогічних працівників сільської місцевості і селищ міського типу та членів їх сімей безоплатним житлом з опаленням і освітленням та недопущення їх звуження при прийнятті нової редакції закону.

8.2.2. Визначити можливі джерела фінансування та шляхи забезпечення житлом педагогічних та науково-педагогічних працівників. Ініціювати розробку державної програми, спрямованої на забезпечення житлом працівників освіти.

8.2.3. Вживати заходів для запровадження нових підходів щодо визначення розміру пенсій педагогічним працівникам на рівні 80 - 90 відсотків заробітної плати та забезпечення призначення пенсій за вислугу років.

8.2.4. Домагатися збільшення та виділення у Державному та місцевих бюджетах коштів для надання довгострокових кредитів молоді для здобуття освіти у вищих навчальних закладах.

8.2.5. Спрямувати роботу на забезпечення дотримання чинного законодавства:

- у сфері трудових відносин;

- при забезпеченні соціальних гарантій і пільг для працівників освіти, членів їх сімей, а також пенсіонерів, які працювали раніше в галузі освіти;

- молодим спеціалістам у разі переїзду їх у іншу місцевість у зв'язку з направленням на роботу у порядку розподілу після закінчення навчального закладу, аспірантури.

8.2.6. Здійснювати перепрофілювання, закриття, ліквідацію, а також зміну форм власності об'єктів соціально-культурної сфери лише за згодою відповідної профспілкової організації.

8.2.7. Сприяти вирішенню питань щодо відновлення пільгових путівок на лікування освітянам, включаючи студентів, аспірантів, докторантів, які цього потребують, регіональними відділеннями Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

8.2.8. Вживати спільних заходів для впровадження недержавного пенсійного забезпечення та обов'язкового професійного страхування працівників освіти.

8.2.9. Вживати заходів для відновлення та недопущення звуження прав педагогічних працівників на пенсію за вислугу років, осучаснення раніше призначених пенсій.

8.2.10. Вживати заходів для вирішення питання щодо загальнообов'язкового державного соціального страхування студентів.

8.2.11. Забезпечувати спільні заходи щодо реалізації законних прав та інтересів працівників освіти та осіб, які навчаються, у сфері духовного, культурно-освітнього та фізичного розвитку, підтримки провідних творчих колективів та аматорських спортивних команд, організації відпочинку і дозвілля.

8.2.12. Брати участь у громадських слуханнях з обговорення студентських проблем спільно з представниками зацікавлених міністерств, громадських організацій.

8.2.13. Організувати проведення галузевих спартакіад, змагань, турнірів, зльотів, фестивалів та конкурсів, інших культурно-масових та спортивних заходів серед працівників освіти та студентів, використовуючи спортивні бази та

спортивні споруди навчальних закладів за участі Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України.

8.2.14. Сприяти залученню освітянських, студентських та учнівських колективів до участі у місцевих, міжрегіональних, всеукраїнських оглядах, конкурсах, фестивалях художньої самодіяльності.

8.2.15. Вживати заходів для встановлення в проектах Державного бюджету обсягів стипендіального фонду, необхідного для забезпечення академічними стипендіями всіх студентів, які встигають, надання їм матеріальної допомоги і преміювання відповідно до вимог статті 62 Закону України «Про вищу освіту».

8.2.16. Домагатися фінансового забезпечення реалізації статті 44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» в частині відрахування навчальними закладами, установами освіти і науки профспілковим організаціям коштів на проведення в трудових колективах культурно-масової та оздоровчої роботи, раціонального їх використання.

8.2.17. Домагатися вирішення питання щодо нарахування пенсій науково-педагогічним і науковим працівникам з урахуванням заробітної плати за роботу на умовах сумісництва.

8.2.18. Вживати заходів для забезпечення розміру стипендії студентам та учням професійно-технічних навчальних закладів до рівня прожиткового мінімуму.

8.2.19. Забезпечити виділення коштів для реалізації програм оздоровлення осіб, які навчаються, а також дітей працівників освіти в літній та канікулярний періоди.

8.2.20. Продовжити роботу з розробки положення про всеукраїнський конкурс «Краща соціальна програма вищого навчального закладу для підтримки викладачів і студентів».

8.2.21. Вживати заходів для забезпечення діяльності дитячих закладів оздоровлення і відпочинку, що знаходяться у сфері дії Сторін, надання їм пільг з оплати за комунальні послуги, звільнення від податку на землю та податку на нерухоме майно.

8.3. Сторони Угоди рекомендують керівникам закладів та установ освіти і науки:

8.3.1. Забезпечити надання відповідно до ст. 57 Закону України «Про освіту»:

- педагогічним працівникам, зокрема вищих навчальних закладів, щорічної грошової винагороди за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків та допомоги на оздоровлення при наданні щорічних відпусток педагогічним та науково-педагогічним працівникам у розмірі одного посадового окладу.

- виплачувати винагороду за сумлінну працю при звільненні педагогічних працівників серед навчального року з урахуванням часу фактичної роботи;

- педагогічним працівникам, зокрема вищих навчальних закладів, надбавок за вислугу років.

8.3.2. Забезпечити надання всім категоріям працівників, включаючи педагогічних і науково-педагогічних, матеріальної допомоги, зокрема на оздоровлення, в сумі до одного посадового окладу на рік (матеріальна допомога на поховання зазначеним вище розміром не обмежується), виплату премій відповідно до їх особистого внеску в загальні результати роботи в межах фонду заробітної плати, затвердженого в кошторисах, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 1298 від 30 серпня 2002 року.

8.3.3. Забезпечити:

- оплату простою працівникам, включаючи непедагогічних, не з їх вини в розмірі середньої заробітної плати, але не менше тарифної ставки (посадового окладу);

- оплату праці вчителів, вихователів, включаючи вихователів груп продовженого дня, музичних керівників, викладачів, інших педагогічних працівників навчальних закладів у випадках, коли в окремі дні (місяці) заняття не проводяться з незалежних від них причин (епідемії, метеорологічні умови тощо), із розрахунку заробітної плати, встановленої при тарифікації, з дотриманням при цьому умов чинного законодавства.

8.3.4. Надавати працівникам матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань за рахунок власних коштів відповідно до п. 5 ст. 57 Закону України «Про освіту».

8.3.5. Надавати при виході на пенсію допомогу:

- науково-педагогічним та науковим працівникам - у розмірі шести посадових окладів з урахуванням надбавок, доплат;

- іншим категоріям працівників - у розмірі посадового окладу (ставки заробітної плати) за рахунок власних коштів установи на умовах колективних договорів.

8.3.6. Сприяти наданню педагогічним, науково-педагогічним, науковим працівникам пільг з оплати за навчання їхніх дітей у дошкільних, вищих навчальних закладах.

8.3.7. Вживати заходів, спрямованих на:

- виконання регіональних програм забезпечення житлом педагогічних і науково-педагогічних працівників;

- безумовне дотримання чинного законодавства щодо забезпечення педагогічних працівників сільської місцевості, селищ міського типу, а також пенсіонерів з їх числа безоплатним житлом з опаленням і освітленням у межах встановлених норм;

- забезпечення у сільській місцевості регулярного безкоштовного підвезення педагогічних працівників до місця роботи і додому.

8.3.8. Сприяти діяльності культурно-освітніх, оздоровчих закладів, закладів громадського харчування шляхом надання їм пільг з оплати за комунальні послуги, орендної плати тощо на умовах колективних договорів.

8.3.9. Забезпечувати компенсацію працівникам вартості бланків особистих медичних книжок та витратних матеріалів для проведення лабораторних досліджень на умовах колективних договорів.

8.3.10. При укладенні колективних договорів передбачати норми щодо соціального захисту ветеранів праці.

8.3.11. Відраховувати профспілковим комітетам відповідно до ст. 44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» не менше 0,3 відсотка фонду оплати праці на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу.

8.3.12. Спрямовувати на заохочення учнів, студентів, аспірантів, докторантів за успіхи в навчанні, участь у громадській, спортивній та науковій роботі, надання їм матеріальної допомоги та преміювання не менше як 10 відсотків коштів стипендіального фонду, передбаченого кошторисом навчального закладу.

8.3.13. Забезпечити своєчасну виплату соціальних та академічних стипендій студентам та учням навчальних закладів.

8.3.14. Встановлювати для студентів вищих навчальних закладів плату за проживання в студентських гуртожитках у розмірі до 40 відсотків розміру мінімальної ординарної (звичайної) академічної стипендії відповідного типу вищого навчального закладу.

8.3.15. Сприяти оформленню необхідних документів для отримання студентами, які проживають у гуртожитках, субсидій на оплату житлово-комунальних послуг.

8.4. ЦК Профспілки працівників освіти і науки України зобов'язується:

8.4.1. Вжити заходів для активізації діяльності територіальних органів Профспілки з метою безумовного забезпечення соціальних гарантій, пільг та компенсацій, передбачених Угодою.

8.4.2. Забезпечити організацію роз'яснювальної роботи в первинних профспілкових організаціях щодо трудових прав, пенсійного забезпечення працівників галузі, соціального страхування, надавати членам Профспілки відповідну безкоштовну правову допомогу.

9. Розвиток соціального партнерства

9.1. Сторони Угоди домовилися про наступне з метою подальшого розвитку соціального партнерства:

9.1.1. Сприяти підготовці і прийняттю законів та інших нормативно-правових актів, що регулюють соціально-трудові відносини в галузі освіти. При розгляді та поданні до Кабінету Міністрів України, інших центральних органів виконавчої влади проектів нормативно-правових актів, які стосуються трудових відносин або соціального захисту працівників галузі та осіб, які навчаються), враховувати позицію іншої сторони.

9.1.2. Вносити пропозиції суб'єктам права законодавчої ініціативи, відповідним органам державної влади, Федерації профспілок України до проектів законів, діючих законодавчих та нормативно-правових актів, які стосуються соціально-трудової сфери.

9.1.3. Сприяти:

- укладенню колективних договорів в усіх закладах освіти і науки, на які поширюється дія Угоди;

- впровадженню та поширенню практики проведення попередньої експертизи проектів колективних договорів щодо їх відповідності нормам законодавства, Генеральної, Галузевої угод;

- укладенню галузевих угод на територіальному рівні.

9.1.4. Представники Міністерства освіти і науки України, органів управління освітою, керівники закладів освіти і науки на запрошення

профспілкових органів братимуть участь в заходах Профспілки, які спрямовані на захист трудових, соціально-економічних прав працівників та осіб, які навчаються.

9.1.5. Рекомендувати профкомам студентів при укладенні колективних договорів та угод у вищих навчальних закладах вносити пропозиції з питань соціально-економічного захисту осіб, які навчаються.

9.1.6. Погоджувати з виборними органами первинних профспілкових організацій студентів питання:

- поселення осіб, які навчаються у вищому навчальному закладі, у гуртожиток і виселення їх із гуртожитку;
- відрахування студентів (членів Профспілки) з вищого навчального закладу;
- затвердження правил внутрішнього розпорядку вищого навчального закладу в частині, що стосується осіб, які навчаються;
- призначення стипендій, організації дозвілля, оздоровлення, побуту та харчування тощо.

9.2. Міністерство освіти і науки України, органи управління освітою, керівники закладів освіти і науки:

9.2.1. Забезпечать відповідне погодження з виборними органами Профспілки нормативних актів, які стосуються прав та інтересів працівників та осіб, які навчаються), у сфері трудових, соціально-економічних відносин.

9.2.2. Надаватимуть відповідним комітетам Профспілки інформацію щодо соціально-економічного розвитку галузі, стану фінансування закладів, підпорядкованих Міністерству, результатів їх діяльності, заборгованості із виплати заробітної плати і стипендії, реалізації трудових і соціально-економічних прав та інтересів працівників, осіб, які навчаються.

9.2.3. Сприятимуть профспілковим органам у забезпеченні навчання учасників колективних переговорів на всіх рівнях, проведенні з цією метою семінарів, конференцій, спеціальних навчальних курсів, фінансуванні відповідних заходів.

9.2.4. Міністерство освіти і науки України, ЦК Профспілки працівників освіти і науки України спрямовуватимуть діяльність органів управління освітою, керівників закладів освіти і науки, комітетів Профспілки на виконання зобов'язань за Галузевою угодою.

10. Сприяння роботі Профспілки з питань соціально-економічного захисту працівників освіти, осіб, які навчаються, підвищення ефективності їх діяльності

10.1. Міністерство освіти і науки України зобов'язується:

10.1.1. Забезпечувати в закладах освіти, науки права та гарантії діяльності Профспілки, її організаційних ланок, відповідно до Конституції України, Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», актів Президента України та Кабінету Міністрів України, ратифікованих Україною конвенцій Міжнародної організації праці.

10.1.2. Не допускати втручання керівників закладів установ і організацій освіти і науки у статутну діяльність організаційних ланок Профспілки, передбачену чинним законодавством.

10.1.3. Вводити до складу колегії Міністерства освіти і науки України представників ЦК Профспілки працівників освіти і науки України на підставі Загального положення про колегію центрального органу виконавчої влади і місцевої державної адміністрації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 жовтня 2003 року № 1569.

10.1.4. Рекомендувати Міністерству освіти і науки Автономної Республіки Крим, управлінням освіти обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій:

- активізувати співпрацю з профспілковими організаціями з усіх питань забезпечення належного статусу педагогічних та науково-педагогічних працівників, підвищення рівня соціально-економічного захисту працівників освіти та осіб, які навчаються;

- вводити до складу колегій, атестаційних комісій, робочих та дорадчих органів представників Профспілки;

- утримуватися від будь-яких дій, що можуть бути розцінені як втручання у статутну діяльність Профспілки;

- створювати умови для безперешкодного доступу уповноважених профспілкових представників до закладів освіти і науки, органів виконавчої влади, до компетенції яких відносяться питання прийняття рішень з порушених питань у сфері соціально-трудова відносин;

- не допускати звільнення представників профспілкових органів без згоди Сторін.

10.1.5. Забезпечувати в закладах освіти і науки безготівковий порядок сплати членських профспілкових внесків згідно з особистими заявами членів Профспілки працівників освіти і науки України з подальшим їх перерахуванням на рахунки відповідних профспілкових органів або транзитні рахунки профспілкових органів не пізніше трьох банківських днів після виплати заробітної плати працівникам та стипендії студентам, іншим особам, які навчаються.

10.1.6. Сприяти навчанню профспілкових кадрів та активу, підвищенню їх кваліфікації.

10.1.7. Вивчити можливість включення в програму курсу «Людина і суспільство» тем профспілкових уроків для старшокласників.

10.1.8. Сприяти наданню у безоплатне користування профспілковим комітетам вищих навчальних закладів, територіальним комітетам і радам Профспілки приміщень з усім необхідним обладнанням, опаленням, освітленням, прибиранням, транспортом, охороною, зв'язком (в т. ч. електронна пошта, Internet) для взаємного обміну інформацією.

10.2. Сторони Угоди рекомендують керівникам закладів та установ освіти і науки:

10.2.1. Забезпечувати вільний вхід до закладів та установ освіти і науки представників Профспілки працівників освіти і науки України їх доступ до робочих місць, місць зібрання членів Профспілки, можливість зустрічі та спілкування з працівниками і студентами, іншими особами, які навчаються.

10.2.2. Поширювати пільги і винагороди, що застосовуються в закладі, на штатних профспілкових працівників згідно з колективними договорами.

10.2.3. Встановлювати головам профспілкових організацій, які здійснюють свої повноваження на громадських засадах, щорічну винагороду в розмірі посадового окладу (ставки заробітної плати) за активну і сумлінну працю із захисту прав та інтересів працівників.

10.2.4. Врахувати, що при укладенні колективних договорів та угод внесення пропозицій з питань соціально-економічних прав та інтересів студентської молоді покладається на профспілкові комітети студентів.

10.2.5. Долучати представників профспілкових організацій до роботи в дорадчих та робочих органах.

10.2.6. Надати членам виборних профспілкових органів, не звільненим від своїх виробничих чи службових обов'язків, на умовах, передбачених колективним договором чи угодою, вільний від роботи час із збереженням середньої заробітної плати для участі в консультаціях і переговорах, виконання інших громадських

обов'язків в інтересах трудового колективу, а також на час участі в роботі виборних профспілкових органів, але не менше ніж три години на тиждень.

10.2.7. Надавати працівникам, обраним до складу виборних профспілкових органів, додаткову відпустку тривалістю до 6 календарних днів із збереженням середньої заробітної плати за рахунок роботодавця на час профспілкового навчання.

10.2.8. Сторони Угоди не рідше двох разів на рік проводять консультативні зустрічі щодо питань реформування освітньої законодавства, соціально-економічного розвитку галузі, стану фінансування закладів, заборгованості із виплати заробітної плати і стипендії, реалізації трудових і соціально-економічних прав та інтересів працівників і осіб, які навчаються тощо.

10.3. ЦК Профспілки працівників освіти і науки України зобов'язується:

10.3.1. Розробити концепцію формування позитивного іміджу Профспілки працівників освіти і науки України.

10.3.2. Посилити роз'яснювальну роботу щодо діяльності Профспілки працівників освіти і науки України, її виборних органів щодо захисту членів профспілки шляхом підвищення ролі профспілкових зборів, активізації роботи постійних комісій профкомів, інформування членів профспілки.

10.3.3. Своєчасно доводити до відома комітетів (рад) Профспілки зміст нормативних документів, що стосуються соціально-економічних інтересів працівників освіти, науки та осіб, які навчаються.

10.3.4. Спрямувати роботу комітетів (рад) Профспілки на організацію контролю за своєчасним введенням в дію нормативних документів з питань трудових відносин, умов, нормування праці, розподілу навчального навантаження, за додержанням в закладах та установах освіти і науки трудового законодавства.

10.3.5. Проводити роз'яснювальну роботу щодо трудових прав та гарантій працівників, студентів, інших осіб, які навчаються, а також методів і форм їх захисту через засоби масової інформації, безпосередньо в трудових та студентських і учнівських колективах.

10.3.6. Посилити особисту відповідальність керівників виборних профспілкових органів стосовно питань захисту порушених законних прав та інтересів членів Профспілки.

10.3.7. Сприяти реалізації права профспілкових органів, передбаченого ст. 45 КЗпП України, щодо висунення вимоги власникам або уповноваженим ними органам про розірвання трудового договору (контракту) з керівником установи,

організації, якщо він порушує законодавство про працю, колективні договори та угоди.

10.3.8. Активізувати роботу, спрямовану на ініціювання виборними профспілковими органами переговорів щодо укладення угод, колективних договорів.

10.3.9. Організувати надання допомоги виборним органам Профспілки у проведенні колдоговорної кампанії з метою забезпечення:

- відповідності законодавству норм колективних договорів, зокрема з питань оплати праці, режиму роботи, охорони праці, надання відпусток, житлово-побутового забезпечення, оздоровлення, відпочинку тощо;

- відповідальності сторін за невиконання умов колективних договорів;

- вирішення через колективні договори питань, не врегульованих чинним законодавством.

10.3.10. Узагальнювати та поширювати практику роботи виборних органів Профспілки щодо притягнення до відповідальності посадових осіб, винних у порушенні законодавства про працю.

10.3.11. Налагодити співпрацю виборних органів Профспілки з органами Державного нагляду за додержанням законодавства про працю Міністерства соціальної політики України з метою забезпечення контролю за додержанням чинного трудового законодавства.

10.3.12. Сприяти поширенню практики представлення виборними органами Профспілки інтересів членів Профспілки при розгляді їх трудових спорів в комісіях по трудових спорах, судах.

10.3.13. Інформувати Міністерство освіти і науки України про факти порушення гарантій та прав діяльності Профспілки в закладах освіти і науки з метою вжиття відповідних заходів.

10.3.14. Забезпечити попереднє інформування Міністерства освіти і науки України перед направленням звернення до правоохоронних органів з приводу порушення гарантій та прав діяльності Профспілки.

11. Контроль за виконанням Угоди та відповідальність сторін

11.1. Контроль за виконанням Угоди здійснюється спільною комісією Сторін (додаток № 5).

11.2. Сторони забезпечують контроль за виконанням Галузевої угоди, колективних договорів і угод на місцях. Не рідше одного разу на рік аналізують і узагальнюють хід виконання Угоди, у разі невиконання окремих положень здійснюють додаткові заходи щодо їх реалізації.

11.3. Угода підписана у двох примірниках, які зберігаються у кожної із Сторін і мають однакову юридичну силу.

Міністр освіти і науки України

Л.М.Гриневич

Голова Профспілки працівників освіти і науки України

Г. Ф. Труханов

23 листопада 2016

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК
посад працівників з ненормованим робочим днем системи Міністерства
освіти і науки України, яким може надаватися додаткова відпустка**

Керівники установ і організацій, їх заступники та помічники.

Керівники структурних підрозділів установ і організацій (головних управлінь, управлінь, служб, відділів, секторів, інспекцій, груп, частин, станцій, цехів виробництва, ділянок, майстерень, баз, бюро, лабораторій, кабінетів, господарств) та їх заступники, керівники штабів цивільної оборони.

Директори обсерваторій, ботанічних садів, студентських містечок, спортивних споруд та їх заступники.

Завідувачі ветеринарними клініками, випробувальними полями, розсадниками, розплідниками, віваріями.

Головні спеціалісти (інженери, конструктори, енергетики, механіки, технологи, економісти, арбітри та інші) та їх заступники.

Провідні спеціалісти (інженери, конструктори, технологи, проектувальники, електронщики, програмісти, архітектори, математики, художники-конструктори (дизайнери), економісти, юрисконсульти, практичні психологи, соціологи, бухгалтери, бухгалтери-ревізори та інші).

Спеціалісти: (інженери, конструктори, технологи, проектувальники, механіки, енергетики, електроніки, програмісти та інші), архітектори, математики, художники-конструктори (дизайнери), економісти, економісти-статистики, юрисконсульти, психологи, соціологи, бухгалтери, бухгалтери-ревізори, статисти-дослідники); старші лаборанти; лаборанти, виробники робіт, начальники ділянок, майстри, контрольні майстри ділянок електронно-обчислювальних машин, оператори електронно-обчислювальних машин, оператори комп'ютерного набору, інструктори, адміністратори, бібліотекарі, бібліографи, екскурсоводи, ветлікарі, ветфельдшери, вихователі гуртожитків, помічники вихователів, кухарі та інші.

Перекладачі-дактилологи, перекладачі, перекладачі-секретарі сліпих викладачів (вчителів), художники-оформлювачі, читці, лектори.

Техніки всіх спеціальностей.

Завідувачі: канцелярії, центрального складу (складу), гуртожитку, друкарського бюро, камери схову, бюро перепусток, копіювально-розмножувального бюро, фонотеки, фотолабораторії, експедиції, господарства, архіву, приймального пункту в навчально-виробничих майстернях, які надають послуги населенню.

Старші: товарознавці, касири, касири-інкасатори, інспектори, табельники, диспетчери, архіваріуси, діловоди, машиністки.

Шеф-кухарі.

Секретарі, секретарі-стенографістки, стенографістки, секретарі-друкарки, секретарі учбових (учбово-методичних) відділів (частин), інспектори, інспектори учбових (учбово-методичних) відділів, товарознавці, експедитори, касири, інкасатори, агенти з постачання, агенти-експедитори, експедитори, діловоди, архіваріуси, табельники, копіювальники, креслярі, обліковці, рахівники, калькулятори, старші комірники, комірники (за відсутністю завідувачів складами), друкарки, диспетчери, диспетчери факультетів, оператори диспетчерської служби, коменданти, чергові гуртожитків, паспортисти, нормувальники, евакуатори.

Головні редактори, редактори, літературні співробітники, кореспонденти, старші коректори, коректори.

Головні режисери, режисери, помічники режисерів, кінооператори, їх помічники, диригенти, хормейстери, балетмейстери, акомпаніатори, завідувачі костюмерними.

Капітани учбових кораблів, їх старші помічники, помічники механіків, боцмани, керівники водних станцій.

Агрономи, садівники, квітникарі, бджолярі, ентомологи, дендрологи, зоологи, лісники.

Лікарі, середній та молодший медичний персонал установ і закладів освіти.

ПЕРЕЛІК

робіт з важкими і шкідливими умовами праці, при виконанні яких здійснюється підвищена оплата

1. Види робіт з важкими і шкідливими умовами праці, на яких встановлюються доплати в розмірі до 12 відсотків:

1.1. Роботи, пов'язані з аналізом, синтезом, переробкою, фасуванням, розливанням, вантажно-розвантажувальними та іншими операціями з використанням шкідливих хімічних речовин 2 - 4 класів небезпечності.

1.2. Проведення робіт на мікроскопах з ультрафіолетовими джерелами світла.

1.3. Дослідження, виготовлення спецсплавів тугоплавких порошків карбідів, силіцидів, боридів, фосфидів та інших виробів на основі рідких металів.

1.4. Відбір проб гарячих газів, гарячих розплавлених металів та інших хімічних речовин 2 - 4 класів небезпечності.

1.5. Виготовлення, вулканізація еластомірних і латексних композицій, робота з клеями, адгезейними сполуками, смолами і гумами з використанням хімічних речовин 2 - 4 класів небезпечності.

1.6. Робота по коксуванню нафтових залишків каталітичного крекінгу, перегін кам'яновугільних смол і пісків.

1.7. Роботи, пов'язані з використанням матеріалів, які пилять (вміщують кремнезем, силікати та інші аналогічні матеріали), і відповідають 2 - 4 класам небезпечності.

1.8. Синтез нових сполук з використанням токсичних речовин 2 - 4 класів небезпечності.

1.9. Роботи по виготовленню і дослідженню емальованих виробів, надпровідної кераміки та напівпровідникових матеріалів з використанням шкідливих хімічних речовин 2 - 4 класів небезпечності.

1.10. Роботи, пов'язані з високотемпературною обробкою матеріалів з використанням хімічних речовин 2 - 4 класів небезпечності.

1.11. Експлуатація та ремонт обладнання, пов'язаного з використанням хімічних речовин 2 - 4 класів небезпечності.

1.12. Пресування і лиття виробів з пластмас на основі хімічних речовин 2 - 4 класів небезпечності.

1.13. Виготовлення лаків і фарб, лакофарбового пошиття, що містять хімічні речовини 2 - 4 класів небезпечності.

1.14. Аварійно-відбудовні роботи по обслуговуванню зовнішніх каналізаційних мереж.

1.15. Буріння шпурів механізованим інструментом.

1.16. Вулканізаційні роботи (при ремонті аглострічок при виконанні науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт з використанням процесу вулканізації).

1.17. Водолазні роботи при занурюванні на глибину до 5 метрів.

1.18. Роботи по гашенню вапна, у тому числі експериментальні, що виконуються поза приміщенням.

1.19. Гранітні (каменотесні, облицьовувальні, полірувальні) роботи при обробці граніту, мармуру, черепашнику та інших органічних і неорганічних матеріалів.

1.20. Заготівля і встановлення арматури (сітки, каркасу) у конструкції і споруді вручну.

1.21. Кислотривкі, виніпласові і гумувальні роботи, а також роботи з використанням сирого феоліту і азбовінілу.

1.22. Малярні роботи з використанням асфальтового, кузбаського і пічного лаків у закритих приміщеннях з використанням нітрофарб і лаків, алкідних, пентафтальних і ПХВ фарб, використанням хімічних речовин 2 - 4 класів небезпечності.

1.23. Нанесення за допомогою пістолетів та вудок вогнезахисного покриття на металоконструкції з використанням сполуки, що містить вінілацетат, мелаїносечовиноформальдегідні смоли, поліфосфат амонію, азбест (ВПМ-2) та інші шкідливі хімічні речовини, віднесені до 2 - 4 класів небезпечності.

1.24. Нанесення на поверхні штукатурного розчину вручну, затирання поверхні вручну.

1.25. Облицьовувальні роботи з використанням ксилолітової маси, епоксидних та інших синтетичних смол, що містять шкідливі хімічні речовини 2 - 4 класів небезпечності, а також мастик на бітумній та асфальтовій основі.

1.26. Обробка деревини і повсті антисептиками і вогнезахисними матеріалами, а також їх виготовлення.

1.27. Пробивання вручну і механізованим інструментом отворів (борізд, фрамуг) у кам'яних конструкціях, розламування вручну кам'яних конструкцій на складних і цементних розчинах.

1.28. Розробка і виготовлення дослідних зразків нових будівельних матеріалів і напівфабрикатів з використанням шкідливих хімічних речовин 2 - 4 класів небезпечності.

1.29. Розробка вручну ґрунту III групи з використанням ломів, кирок, а також ґрунтів усіх груп з використанням пневмоінструменту.

1.30. Укладання паркетних, плиточних, лінолеумових підлог на гарячій мастиці і бітумі, гумових клеях і мастиках, виготовлених на основі синтетичних смол та хімічних розчинників, віднесених до 2 - 4 класів небезпечності.

1.31. Ущільнення ґрунтів і щебнево-гравійних підвалин вручну і пневмоінструментом.

1.32. Видавлювання тонкостінних виробів вручну і за допомогою дерев'яних патронів.

1.33. Гнуття листів із сталі, алюмінієвих сплавів будь-якої товщини і форм на пресах, верстатах і вальцях для гнуття в холодному стані.

1.34. Виготовлення форм на формувальній машині, формування вручну на моделях і шаблонах в опоках або в ґрунті відливок; формування вручну або на машинах оболонкових напівформ і стержнів; виготовлення вручну форм за моделями, що виплавляються; відливання або формування виробів радіокераміки; формування селенових елементів.

1.35. Випробовування апаратури і виробів безпосередньо в камерах, працюючих при низьких і високих температурах (- 40 °С і нижче, + 40 °С і більше) і в барокамерах.

1.36. Випробовування самохідних гусеничних і колісних установок, важких гусеничних тракторів класу 3 тонни тяги і більше.

1.37. Кування штабиків тугоплавких металів.

- 1.38. Наплавлення пластмаси на металеві деталі методом вихрового напоршення.
- 1.39. Обслуговування і ремонт ацетиленових установок, газогенераторів.
- 1.40. Обслуговування холодильних установок, працюючих на аміаку, хлорі та інших холодоагентів на основі хімічних речовин 2 - 4 класів небезпечності.
- 1.41. Обробка металу різанням на металообробних верстатах з одночасним підігріванням виробів плазмою і лазером.
- 1.42. Паяння і зварювання деталей з вініпласту.
- 1.43. Полірування виробів на повстових, бязевих та інших кругах, а також на наждачних полотнах.
- 1.44. Ручне кування і штампування гарячого металу на молотах, пресах, кувальних машинах; гаряче штампування кріпильних виробів.
- 1.45. Свердлування пневмоінструментом.
- 1.46. Термічна обробка в ваннах і печах.
- 1.47. Вальцювання гарячого металу.
- 1.48. Ведення процесу прокатки гарячого металу.
- 1.49. Волочіння дроту на верстатах волочіння.
- 1.50. Нагрівання в печах заготовок і зливок чорних та кольорових металів і сплавів.
- 1.51. Управління плавильними печами з пультів.
- 1.52. Управління станом гарячої прокатки з поста.
- 1.53. Плавлення кольорових металів і сплавів.
- 1.54. Лиття металів і сплавів.
- 1.55. Обробка різанням свинцево-олов'яних сплавів і графіту.
- 1.56. Заточування інструменту абразивними кругами сухим способом.
- 1.57. Шліфування виробів з використанням абразивних полотен і кругів сухим способом.

- 1.58. Гальванічні покриття, фосфатування, електрополірування виробів у відкритих ваннах, їх душення, а також ремонт і очистка ванн.
- 1.59. Виробництво алмазів, надтвердих матеріалів і інструментів з них.
- 1.60. Очистка поверхонь з використанням гідропіскоструминних апаратів.
- 1.61. Гнуття дерев'яних деталей вручну.
- 1.62. Обслуговування технологічних печей, що працюють на твердому і рідкому паливі.
- 1.63. Обслуговування рубальних машин при переробці балансів, дров, осмолу, відходів лісопиляння і фанерного виробництва на технологічну тріску.
- 1.64. Миття фільтрополотен, сіток, меблевої фурнітури, зворотної тари з використанням розчинників, що містять бензин, ацетон та інші шкідливі речовини 2 - 4 класів небезпечності.
- 1.65. Заточування пил, ножів та іншого інструменту абразивними кругами сухим способом.
- 1.66. Сушіння набивальних матеріалів у сушильнях різного типу.
- 1.67. Сортування і складання деревостружкових плит, деревоволокнистих і ламінованих плит, шпал, а також пиломатеріалів на лісових біржах і біржах пиломатеріалів.
- 1.68. Чищення змішувальних барабанів та ємкостей від смоли вручну або за допомогою механічного інструменту з використанням розчинників, що містять шкідливі хімічні речовини 2 - 4 класів небезпечності.
- 1.69. Обслуговування технологічних топків сушильних агрегатів і термомасляних котлів з температурою нагрівання більше 200 °С у виробництві деревостружкових і ламінованих плит.
- 1.70. Розпилювання, розрізання колод, кряжів, брусків, та інших лісоматеріалів, торцювання пиломатеріалів в лісопилльному потоці.
- 1.71. Обслуговування і заправлення лаконагнітальних установок, роздача лаків, фарб, що містять шкідливі хімічні речовини 2 - 4 класів небезпечності.
- 1.72. Виробництво пінополіуретанових виробів з компонентів А і Б для виготовлення м'яких елементів меблів.

1.73. Підготовка набивальних матеріалів, розщеплювання вати, волоса, мочала вручну і зварювання поліуретанового поропласту.

1.74. Обслуговування бункерів сухої стружки у виробництві деревостружкових плит.

1.75. Дозування подачі в змішувальний апарат, ведення процесу обсмолювання стружки, тріски, кришки, костриці, виготовлення компонентів у виробництві деревостружкових і костричних плит з використанням синтетичних смол, що містять фенол, карбамід, формальдегід та інші шкідливі хімічні речовини, а також цементно-стружкової маси з використанням хлористого кальцію.

1.76. Виготовлення, використання і транспортування синтетичних клеїв, фарб і лаків на основі шкідливих хімічних речовин 2 - 4 класів небезпечності.

1.77. Просочування антисептиками та іншими хімічними речовинами 2 - 4 класів небезпечності і механічна обробка виробів і деталей з деревини.

1.78. Здійснення процесу обсмолювання стружки, тріски, кришки, костриці та інших з використанням шкідливих хімічних речовин 2 - 4 класів небезпечності.

1.79. Здійснення процесів формування, підпресування деревостружкових плит з використанням шкідливих хімічних речовин 2 - 4 класів небезпечності.

1.80. Прогрів у полі струмів високої частоти стружкового покриття, обсмаженого синтетичними смолами, що містять фенол, формальдегід, карбамід та інші шкідливі хімічні речовини.

1.81. Ведення процесу транспортування і складання цементно-стружкової маси на піддони або в форми.

1.82. Робота у відділеннях реаніматології, анестезіології.

1.83. Робота в клініко-діагностичних лабораторіях (аналіз калу, сечі, мокротиння і таке інше).

1.84. Робота у стаціонарах, відділеннях і кабінетах з туберкульозними та інфекційними хворими, у тому числі робота з гнійною інфекцією та інфікованим матеріалом.

1.85. Робота з живими культурами.

1.86. Робота в шкірно-венерологічних стаціонарах, кабінетах (взяття і аналіз біологічного матеріалу).

1.87. Робота у нейрохірургічних відділеннях.

1.88. Робота в установах для лікування дітей з ураженням центральної нервової системи, порушенням опорно-рухового апарату, опіками та спінальними хворобами.

1.89. Робота з генетично конструйованими і нововиділеними (неідентифікованими) мікроорганізмами.

1.90. Робота з планування рекомбінантних ДНК.

1.91. Роботи з виділенням летючих сполук свинцю і олова, у тому числі ремонт паливної апаратури, що працює на етилованому бензині, заправка етилованим бензином на колонках без дистанційного управління, паяння радіаторів автомобілів.

1.92. Зарядження акумуляторів.

1.93. Ремонт автомобілів, що використовуються для перевезення нечистот.

1.94. Очищення, обмивання рухомого складу виробів, деталей і вузлів від бруду, іржі, окалини, старої фарби і таке інше вручну, механізованим і механічним способами.

1.95. Правильні роботи вручну при ремонті кузовів та інших деталей автомобілів з використанням абразивних кругів.

1.96. Роботи з підготовки форм високого друку і друкування на печатних машинах усіх видів.

1.97. Правлення, верстання і монтаж негативів і діапозитивів.

1.98. Роботи з травлення кліше і форм глибокого друку.

1.99. Роботи з виготовлення негативів і діапозитивів, комплексного виготовлення штрихових растрових кліше.

1.100. Роботи з виготовлення, обробки копій і друкарських форм для всіх видів друку.

1.101. Роботи для одержання пробних відбитків з форм плоского друку, друкування малотиражних робіт.

1.102. Роботи з типографським сплавом.

1.103. Роботи з фальцювання віддрукованої продукції.

- 1.104. Репрографічні роботи на світлокопіювальних машинах, діазокопіювальних машинах та інших розмножувальних апаратах.
- 1.105. Нанесення плівкового покриття, проведення процесів очищення і травлення напівпровідникових і керамічних матеріалів і пластин.
- 1.106. Дифузія домішок в напівпровідникові матеріали з використанням твердих, рідких і газоподібних дифузантив.
- 1.107. Формування міжшарної ізоляції і одержання малюнка плат.
- 1.108. Напорошення одношарних та багатошарних плівкових структур.
- 1.109. Паяння деталей та виробі в (припій олов'яно-свинцевий, кадмієвий, індієвий).
- 1.110. Обробка кольорових кінофотоматеріалів аерофотозйомки і космічної зйомки, а також роботи, пов'язані з великим напруженням і перевтомленням зору, зі складанням загальногеографічних, топографічних і всіх видів тематичних планів і карт.
- 1.111. Робота, безпосередньо пов'язана з встановленням оптимальних параметрів ультразвукових перетворювачів.
- 1.112. Робота, безпосередньо пов'язана з вимірюванням повітряного шуму і вібрацій.
- 1.113. Робота на аеродинамічних трубах.
- 1.114. Робота, безпосередньо пов'язана з випробуванням двигунів, аеродинамічних гвинтів, спецтехніки на стендах, полігонах і аеродромах.
- 1.115. Підготовка до випробувань, випробування, експлуатація двигунів та їх агрегатів і вузлів на стендах у закритих приміщеннях.
- 1.116. Заправлення і нейтралізація лужних металів на енерго-вакуумних стендах і установках.
- 1.117. Випробування гідроагрегатів і вузлів літальних апаратів з використанням токсичних мастил.
- 1.118. Випробування спецвиробів з використанням палива у вигляді сполук гідразину АТ, АК та інших токсичних компонентів палива.
- 1.119. Експлуатація, обслуговування та ремонт прискорювачів плазмових двигунів і енергоустановок, в яких робочим тілом служать лужні метали.

- 1.120. Обслуговування енергетичного обладнання і автоматики теплових електростанцій у цехах (дільницях): котельних, турбінних, паливоподачі.
- 1.121. Обслуговування засобів вимірювання, елементів систем контролю і управління (автоматичних пристроїв і регуляторів, пристроїв технологічного захисту і автоматики в цехах, дільницях блокування сигналізації і таке інше) в цехах (дільницях): котельних, турбінних, паливоподачі.
- 1.122. Ремонт електроенергетичного обладнання, пристроїв автоматики і засобів вимірювання на діючому обладнанні апаратури релейного захисту і автоматики в цехах (дільницях): котельних, турбінних, паливоподачі.
- 1.123. Перемикання в теплових системах, контроль за діючим обладнанням шляхом обходу в цехах (дільницях): котельних, турбінних, паливоподачі.
- 1.124. Чищення котлів у холодному стані.
- 1.125. Обмуровування котлів у гарячому стані.
- 1.126. Прибирання зовнішніх поверхонь обладнання, підлог, майданчиків обслуговування в цехах (дільницях): котельних, турбінних, паливоподачі.
- 1.127. Обслуговування підземних теплопроводів і споруд теплових мереж, теплофікаційних вводів.
- 1.128. Ремонт теплопроводів і споруд теплових мереж.
- 1.129. Обшивання термоізоляції котлів і теплопроводів на теплових електростанціях і в теплових мережах.
- 1.130. Обслуговування теплових бойлерних установок в цехах (дільницях): котельних, турбінних.
- 1.131. Роботи на установках ВЧ, УВЧ, СВЧ.
- 1.132. Роботи з постійним магнітним полем: роботи, пов'язані з постійними магнітами або з постійними електромагнітами (електромагніти, соленоїди, таке інше), з напругою магнітного поля 100 Е і більше.
- 1.133. Роботи в електричному полі напругою 20 кВ/м і більше.
- 1.134. Роботи у високовольтному електричному полі промислової частоти 50 Гц з напругою поля 5 кВ/м і більше.

- 1.135. Роботи, пов'язані з переробкою різних видів сировини, виробленням текстильних, трикотажних і нетканих матеріалів, обробкою і фарбуванням цих видів сировини і матеріалів.
- 1.136. Роботи, пов'язані з переробкою, виробленням, фарбуванням взуттєвих, шкіргалантерейних, лимарно-сідельних, валяльно-повстяних, дубильно-екстрактних, хутряних, шкіряних і шкірсировинних матеріалів. Введення нових технологічних процесів та випуск готової продукції.
- 1.137. Відкриті гірничі роботи.
- 1.138. Склодувні і кварцедувні роботи.
- 1.139. Слюсарні та інші роботи з обробки оргскла і пластмас.
- 1.140. Газозварювальні, газорізальні і електрозварювальні роботи, здійснювані у приміщеннях.
- 1.141. Підривні роботи, випробування, транспортування, зберігання вибухових речовин та виготовлення виробів з них.
- 1.142. Роботи з використанням отрутохімікатів.
- 1.143. Роботи, здійснювані у тропічних та субтропічних оранжереях, а також у теплицях, в умовах підвищеної температури і вологості.
- 1.144. Роботи з розшифрування стенограм і записів магнітних полів.
- 1.145. Проведення дослідних робіт з шовковичним шовкопрядом.
- 1.146. Ремонт і очищення вентиляційних систем.
- 1.147. Роботи, пов'язані з чищенням вигрібних ям, сміттєвих ящиків і каналізаційних колодязів, проведенням їх дезінфекції.
- 1.148. Вивезення сміття і нечистот.
- 1.149. Догляд за тваринами (чищення, миття і прибирання гною).
- 1.150. Роботи, пов'язані з топленням, шуруванням, очищенням печей від золи і шлаку.
- 1.151. Прання, сушіння і прасування спецодягу.
- 1.152. Роботи біля гарячих плит, електрожарових шаф, кондитерських і паро-масляних печей та інших апаратів для смаження і випікання.

1.153. Вантажно-розвантажувальні роботи, виконувані вручну.

1.154. Роботи, пов'язані з розчиненням, обтинанням м'яса, риби, нарізанням і чищенням цибулі, обсмалюванням птиці.

1.155. Роботи, пов'язані з миттям посуду, тари і технологічного обладнання вручну із застосуванням кислот, лугу та інших хімічних речовин.

1.156. Роботи з прання білизни вручну з використанням миючих і дезінфікуючих засобів.

1.157. Роботи по догляду за дітьми за відсутності водопроводу, каналізації, з організації режиму харчування за відсутності засобів малої механізації.

1.158. Всі види робіт, виконувані у навчально-виховних установах при переведенні їх на особливий санітарно-епідеміологічний режим роботи.

1.159. Роботи з хлорування води, з виготовленням дезінфікуючих розчинів, а також з їх використанням.

1.160. Роботи, виконувані для захисту лісів від шкідників і хвороб з використанням отрутохімікатів, а також від бур'янів і небажаної деревної і трав'яної рослинності із застосуванням гербіцидів і арборицидів.

1.161. Роботи з використанням хімічних реактивів, а також з їх збереженням (складуванням).

1.162. Роботи на типографних і лінотипних машинах.

1.163. Обслуговування котельних установок, що працюють на вугіллі і мазуті, каналізаційних колодязів і мереж.

1.164. Робота за дисплеями ЕОМ.

1.165. Роботи, здійснювані з морських підвалин і морських естакад.

1.166. Розвідування родовищ корисних копалин, розташованих у морі.

1.167. Робота на гусеничних тракторах та особливо складній техніці.

1.168. Робота, пов'язана з навчанням операторів особливо складних тваринницьких комплексів.

1.169. Робота на вантажних автомобілях на відкритих гірничих та розкривних роботах.

- 1.170. Видобування руди, нерудних матеріалів, сировини, флюсів та закладних матеріалів.
- 1.171. Вивезення деревини на лісозаготовках.
- 1.172. Перевезення сажі, гіпсового каменя, вибухових та радіаційних речовин.
- 1.173. Таксидермічні роботи.
- 1.174. Лакофарбові роботи, полірування меблів та підлоги.
- 1.175. Робота з епоксидною смолою.
- 1.176. Радіомонтажні роботи із застосуванням каніфолі та хлорного заліза.
- 1.177. Робота на деревообробних верстатах.
- 1.178. Забезпечення і проведення занять у критих плавальних басейнах.
- 1.179. Контроль за безпекою виконання робіт, передбачених у розділі 1.
- 1.180. Прибирання приміщень, де виконуються роботи, передбачені у розділі 1.
- 1.181. Роботи на діючих експериментальних високовольтних установках з напругою понад 1000 В.
- 1.182. Роботи на висоті 1,5 м і більше над поверхнею землі (підлоги).
2. Види робіт з особливо важкими і особливо шкідливими умовами праці, на яких встановлюються доплати до 24 відсотків
- 2.1. Роботи із застосуванням токсичних речовин 1 класу небезпечності, у тому числі речовин, які мають канцерогенні, мутагенні, фіброгенні та інші властивості.
- 2.2. Роботи з хімічними речовинами, які одночасно мають вибухові і високотоксичні властивості.
- 2.3. Роботи, пов'язані із застосуванням дисперсних порошоків високотоксичних речовин та їх сполук 1 класу небезпечності (берилій, карбонат барію та інші).

2.4. Виготовлення скловолокна та виробів на його основі із застосуванням епоксидних, фенолформальдегідних смол, органічних розчинників, які відносяться до 1 класу небезпечності.

2.5. Проведення робіт з відкритою поверхнею ртуті: полярографія, амперметричне титрування, препаративний електроліз на ртутних катодах та інші, ремонт ртутних приладів.

2.6. Роботи з відбору та аналізу проб, які містять хімічні речовини 1 класу небезпечності.

2.7. Роботи із застосуванням радіоактивних речовин у відкритому вигляді (переробка, зберігання, перевезення та інше).

2.8. Збирання, перевезення, переробка і захоронення радіоактивних відходів.

2.9. Дезактивація обладнання, інструментів та приміщень, приймання на обробку спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту, забруднених радіоактивними речовинами.

2.10. Роботи на рентгенівських установках при їх налазці і експлуатації.

2.11. Роботи з джерелами рентгенівського випромінювання, що не використовується (електронні мікроскопи, електронографи та інші), з напругою понад 20 кВ.

2.12. Роботи з переносними та стаціонарними радіоізотопними установками і приладами.

2.13. Роботи на циклотронах, бетатронах, лінійних прискорювачах та інших прискорювальних установках.

2.14. Роботи, пов'язані з експлуатацією, ремонтом, реконструкцією, наладкою і експериментальними дослідженнями на атомних реакторах, критичних та підкритичних складаннях.

2.15. Роботи з обслуговування обладнання і споруд спецводоочищення, спецгазоочищення систем вентиляції, тепло- та холодопостачання в комплексі атомного реактора.

2.16. Роботи на нейрогенних генераторах при їх налазці і експлуатації.

2.17. Роботи з відбору та аналізу проб, що містять радіоактивні речовини.

2.18. Роботи з проведення радіаційного контролю.

2.19. Перевірка, градування установок, приладів та апаратури з використанням джерел іонізуючих випромінювань.

2.20. Ремонтні і монтажні роботи, які виконуються в приміщеннях, де використовуються ізотопні джерела іонізуючих випромінювань.

2.21. Роботи в аварійній зоні, пов'язані з наслідками радіаційних аварій.

2.22. Регулювання, наладка, випробування та експлуатація лазерів 2 - 4 класів. Юстирування, випробування та експлуатація оптичних систем з використанням випромінювань лазерів 2 - 4 класів.

2.23. Дозиметрія лазерного випромінювання.

2.24. Клепка при роботі в замкнених ємкостях (котлах, резервуарах, баках, відсіках та інших).

2.25. Очищення поверхонь за допомогою піскоструменевих апаратів, що виконується у приміщеннях або ємкостях.

2.26. Ручне пробивання отворів (ніш) у важкодоступних місцях у бетонних та залізобетонних конструкціях, розламування бетонних та залізобетонних конструкцій вручну.

2.27. Розробка у важкодоступних місцях ґрунтів IV і більш високих груп, а також мерзлих ґрунтів усіх груп із застосуванням клинів та кувалд (молотків).

2.28. Заливання металів у форми, виливальниці і кокілі; виливання деталей на машинах відцентрового виливання.

2.29. Роботи з гарячого пресування деревостружкових плит із застосуванням особливо шкідливих хімічних речовин 1 класу небезпечності.

2.30. Обрізання на форматних круглопильних верстатах гарячих деревостружкових плит, склеєних синтетичними смолами і клеями, які містять особливо токсичні хімічні речовини 1 класу небезпечності.

2.31. Робота у токсикологічних лабораторіях з отрутами та отрутохімікатами.

2.32. Робота у віваріях з тваринами, зараженими грибковими, паразитарними, туберкульозними, інфекційними захворюваннями, з тваринами пухлиноносіями або затруєними радіоактивними речовинами.

2.33. Робота у гельмінтологічних стаціонарах і відділеннях.

2.34. Робота у стаціонарах, диспансерах, відділеннях і кабінетах для лікування психічно хворих, у тому числі хворих на хронічний алкоголізм.

2.35. Робота у наркологічних кабінетах.

2.36. Робота з культурами ракових клітин.

2.37. Робота з трупним матеріалом.

2.38. Робота з живими носіями інфекційних паразитарних хвороб, туберкульозу.

2.39. Регулювання, настройка, випробовування і обслуговування генераторів міліметрового, сантиметрового і дециметрового діапазонів хвиль: робота на пристроях, що генерують електричний струм на тих же частотах при щільності потоку енергії 25 мкВт/см² і більше.

2.40. Підземні роботи.

2.41. Контроль за безпекою виконання робіт, передбачених у розділі 2.

Доплати за несприятливі умови праці встановлюються за результатами атестації робочих місць або оцінки умов праці особам, безпосередньо зайнятим на роботах, передбачених Переліком, і нараховуються за час фактичної зайнятості працівників на таких робочих місцях або в таких умовах праці, яка здійснюється відповідно до діючого законодавства про охорону праці.

При наступній раціоналізації робочих місць і поліпшенні умов праці доплати зменшуються або відміняються повністю.

На роботах з важкими і шкідливими умовами праці доплати встановлюються до 12 відсотків посадового окладу (ставки), а на роботах з особливо важкими і особливо шкідливими умовами праці - до 24 відсотків посадового окладу (ставки).

Атестація робочих місць або оцінка умов праці в установах і організаціях здійснюється атестаційною комісією, яка створюється наказом керівника за погодженням з профспілковим комітетом з числа найбільш кваліфікованих працівників, представників профспілкового комітету, служби охорони праці установи і організації.

Атестаційну комісію очолює керівник або його заступник. Для роботи членами атестаційної комісії можуть залучатися спеціалісти інших служб і організацій.

На підставі висновків атестаційної комісії керівник установи, організації за погодженням з профспілковим комітетом затверджує перелік конкретних робіт, на яких встановлюється доплата за несприятливі умови праці і розміри доплат за видами робіт.

Конкретні розміри доплат та тривалість їх виплати встановлюються наказом по установі, організації.

СПИСОК

виробництв, цехів, професій і посад із шкідливими і важкими умовами праці, зайнятість працівників на роботах в яких дає право на щорічну додаткову відпустку

(відповідно до постанови Кабінету Міністрів України
від 13 травня 2003 року № 679)

Номер позиції	Виробництва, роботи, цехи, професії та посади	Максимальна тривалість щорічної додаткової відпустки за роботу із шкідливими і важкими умовами праці, календарних днів
XXIX. РОЗДРІБНА ТОРГІВЛЯ ХАРЧОВИМИ ПРОДУКТАМИ. ПОСТАЧАННЯ ГОТОВОЇ ЇЖІ		
1.	Апаратник термічного оброблення ковбасних виробів, оператор коптильної установки, зайняті на ручних роботах	7
2.	Варник, апаратник термічного оброблення ковбасних виробів та обжарювальник харчових продуктів, зайняті обжарюванням піріжків та інших виробів на плитах, паромасляних печах та інших обжарювальних агрегатах	4
3.	Вафельник, безпосередньо зайнятий випіканням вафель та вафельної продукції	4
4.	Кондитер та робітники, безпосередньо зайняті біля кондитерських печей та плит	4
5.	Кухар, який працює біля плити	4
6.	Робітники, безпосередньо зайняті холодним та гарячим копченням напівфабрикатів із застосуванням коптильної рідини	4
XXX. ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО		

Житлове господарство		
1.	Машиніст (кочегар) котельної та опалювач, зайняті на роботах у житлових та адміністративних будинках з центральним опаленням, яке працює на вугіллі та інших видах твердого палива	4
2.	Прибиральник сміттєпроводів, зайнятий на роботах у житлових будинках	4
13.	Слюсар-ремонтник, зайнятий ремонтом та обслуговуванням знежирювального устаткування	4
14.	Сушильник виробів, зайнятий сушінням одягу, просоченого хімікатами та барвниками (у камерних сушарках з ручним завішуванням)	7
15.	Фарбувальник	7
Пральні		
16.	Апаратник білизняних сушильних установок	4
17.	Віджимач білизни на центрифугах	4
18.	Готувач білизни для прасування	4
19.	Готувач пральних розчинів	4
20.	Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування, зайнятий ремонтом прального устаткування	4
21.	Комплектувальник білизни, зайнятий комплектуванням виробничих партій брудної білизни	4
22.	Комплектувальник білизни, зайнятий сортуванням брудної білизни	4
23.	Маркувальник, зайнятий маркуванням брудної білизни	4
24.	Оператор пральних машин, зайнятий:	
	Пранням брудної білизни та спецодягу	7
	на інших роботах	4
25.	Підсобний робітник, зайнятий на роботах у пральному цеху	4
26.	Прасувальник	4
27.	Прибиральник виробничих приміщень, зайнятий прибиранням прального цеху	4
28.	Приймальник замовлень, зайнятий прийманням брудної білизни у приймальних пунктах, пральнях та удома	4
29.	Слюсар-ремонтник, зайнятий ремонтом прального устаткування	4
XXXIII. ЗАГАЛЬНІ ПРОФЕСІЇ В УСІХ ГАЛУЗЯХ ГОСПОДАРСТВА		

Малярні роботи Робітники		
1.	Контролер малярних робіт, безпосередньо зайнятий міжопераційним контролем на виробничих дільницях та робочих місцях у малярних цехах	4
77.	Кухар, який працює біля плити	4
86.	Машиніст (кочегар) котельні, зайнятий видаленням шлаку та золи з топок та бункерів, зольних камер та сушильних печей, з парових та водогрійних котлів виробничих та комунальних котельних та піддувал газогенераторів, а також з колосникових решіток, топок, котлів та піддувал паровозів, що працюють на твердому мінеральному та торфовому паливі:	
	ручним способом	7
	механічним способом	4
87.	Машиніст (кочегар) котельні, зайнятий обслуговуванням парових та водогрійних котлів, що працюють на твердому мінеральному та торфовому паливі, під час їх завантаження:	
	ручним способом	7
	механізованим способом	4
114.	Опалювач, зайнятий опаленням печей дров'яним паливом	4
115.	Оператор з обслуговування установок для пилогазоуловлювання, чистильник вентиляційних установок, зайняті очищенням трубопроводів, циклонів для пилоуловлювання, фільтрів та камер вентиляційних систем	7
204.	Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва, тракторист, машиніст бульдозера	4

СПИСОК

виробництв, робіт, професій і посад працівників, робота яких пов'язана з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням або виконується в особливих природних географічних і геологічних умовах та умовах підвищеного ризику для здоров'я, що дає право на щорічну додаткову відпустку за особливий характер праці

(відповідно до постанови Кабінету Міністрів України
від 13 травня 2003 року № 679)

Номер позиції	Виробництва, роботи, цехи, професії та посади	Максимальна тривалість щорічної додаткової відпустки за роботу із шкідливими і важкими умовами праці, календарних днів
XI. ЛАБОРАТОРІЇ, НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЛАБОРАТОРІЇ, УСТАНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЛАБОРАТОРІЇ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ		
1.	Інженер, технік, лаборант хімічного аналізу, майстер і робітник лабораторії та дослідних установок, зайняті аналізом газу, нафти, продуктів перегонки вугілля та сланців, продуктів переробки нафти; мийник, зайнятий миттям посуду з-під хімпродуктів	7
2.	Працівники тих же самих професій і посад, зайняті синтезом та дослідженням ароматичних, неграничних, циклопентанових, циклогексанових вуглеводнів, аніліну, нітросполук, летких кислот, окису вуглецю і сірковмісних газів	7
3.	Інженер, технік, лаборант і робітник електровакуумної лабораторії, безпосередньо зайняті на електровакуумних роботах	7
4.	Лаборант, лікар-бактеріолог і хімік, зайняті аналізом каналізаційних вод із застосуванням хлору, хлорного вапна, коагулянту, бруцину та миш'яковистих сполук	4
5.	Лаборант хімічного аналізу, безпосередньо зайнятий очищенням та депарафінацією масел селективними розчинниками; лаборант хімічного аналізу, зайнятий аналізом етилової рідини	7
6.	Лаборант, препаративник, інженер, технік, хімік, майстер, апаратник, наукові співробітники, завідувач лабораторії та його заступник, біолог, біофізик, біохімік, лікар медичний, лікар ветеринарний, зоолог, зоотехнік, персонал медичний, провізор, фармаколог, ентомолог, міколог, мікробіолог, судово-	

медичний експерт, які:	
виконують роботи у загальних приміщеннях та боксах з хвороботворними мікробами, вірусами, актиноміцетами, з тваринами та членистоногими, інфікованими хвороботворними мікробами, вірусами, токсоплазмами, а також з дослідження виділень та крові, що надходять від хворих на інфекційні захворювання (до хвороботворних мікробів та вірусів належать збудники черевного тифу, паратифу А і Б та інших сальмонельозів, дизентерії, грибків, сифілісу, лістерельозу, еризипелоїду, туберкульозу, дифтерії, ботулізму, газової гангрені, правця, псевдотуберкульозу, ящуру, поворотного тифу, гарячки папатачі, паротиту, пухлинородні віруси, а також отруйні продукти тваринного та бактерійного походження - токсини)	7
працюють з трупним матеріалом	7
зайняті у виробничих приміщеннях відбором проб міцних кислот, хлорного вапна, хлору, броду, ціаністих сполук, фенолу, формальдегіду, сірковмісних органічних сполук; свинцевих, марганцевих, миш'яковистих, сурм'янистих, хромових, фтористих та ртутних сполук, метилового спирту і метилацетату, хлорованих та ароматичних вуглеводнів і їх нітро- та аміносполук; гарячих і розплавлених металів та їх сплавів, продуктів і напівпродуктів випалу та плавки руд	7
працюють з живими культурами лептоспірозу та з біологічним людським матеріалом, зараженим лептоспірозом	11
працюють на камеральному обробленні аерофотознімальних матеріалів і на роботах із складання топографічних, геодезичних та географічних планів і карт	4
виконують роботи із спектрального аналізу	4
виконують роботи із спектрального аналізу на спектрографах, стилоскопах та стилоскопах	7
безпосередньо зайняті ремонтом ртутних приладів та апаратів	7
виконують роботи з аналізу проб вугілля	4
зайняті визначенням пластометричних показників	4
зайняті аналізом із застосуванням газоподібних та легколетких токсичних речовин, до яких належать галоїди та галоїдні похідні, ангідриди органічних та неорганічних кислот, галоїдозаміщені кетони та ефіри; фосфор та його сполуки; миш'як та його сполуки; свинець, сірковуглець, сірководень, меркаптани; кислоти (за винятком борної та харчових кислот); окиси азоту; нітрохлориди; хлороформ, дихлоретан та інші хлоровані вуглеводні; бензол, толуол, ксилол, фенол та інші похідні ароматичного ряду; уайт-спірит; сірчаний ефір, метиловий спирт та інші розчинники; піридин та його основи; аміак, первинні, вторинні та третинні аміни; нітробензол, нітродетан та інші нітросполуки; ціаністи та тіоціаністи сполуки; металева ртуть, похідні ртуті та її солі; фторорганічні сполуки; формалін, формальдегід, акролеїн, оцтовий ангідрид, ацетонгідрид, етилацетат, метилацетат та інші леткі альдегіди; ефіри прості та складні; нітриди та ізонітриди; гідразин і заміщені гідразини; анілобарвники та їх напівпродукти, амінопласти, продукти переробки вугілля, продукти переробки нафти, ароматичні і хлоровані вуглеводні, хлоропрен, совпрен, резиніт, синтетичний латекс, алкалоїди; сполуки, що спричиняють	7

	сльозоточивість, нариви, чхання, ядуху та загальне отруєння; мийник посуду з-під цих хімпродуктів, а також робітники лабораторій, безпосередньо зайняті обслуговуванням і ремонтом хімічного та сантехнічного устаткування	
	безпосередньо працюють з живими культурами особливо небезпечних інфекцій - енцефалітів, лепри, менінгіту, вуличного сказу, жовтої гарячки, пситакозу, орнітозу, поліомієліту, натуральної віспи, геморагічної гарячки, вірусного гепатиту, висипного тифу, ку-гарячки та інших рикетсіозів, а також холери, сибірки, сапу, меліоїдозу, чуми, бруцельозу, туляремії, а також з біологічним людським матеріалом і тваринами, зараженими зазначеними вище інфекціями	18
8.	Лаборант з випробування металокерамічних виробів	4
9.	Лаборант у таких виробництвах: конверсії окису вуглеводню, дефеноляції стічних вод, розщеплення вуглеводних газів, гідрогенізації у рідкій та паровій фазі, синтезу газів, перероблення продуктів гідрування, синтезу та дегідрування, ароматизації бензину, очищення газів від сірководню та окису вуглецю, компресії водяного газу та водню, напівкоксування	7
10.	Лаборант з аналізу газів та пилу, зайнятий у ливарних цехах та на інших гарячих ділянках робіт	4
11.	Мерзлотна лабораторія:	
	лаборант, препарататор, інженер і технік	7
	механік, робітник прибиральник виробничих приміщень, що безпосередньо працюють у лабораторії	4
12.	Працівники біологічних лабораторій за умови роботи з розведення трихограми і теленомуса, непарного шовкопряда та інших комах-алергенів	7
13.	Працівники лабораторій науково-дослідних та інших наукових установ і організацій, які працюють безпосередньо у підводних умовах, кесонах, барокамерах та інших підводних дослідницьких апаратах	7
14.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті на роботах з використанням лазерів II і III класів небезпеки	4
15.	Працівники лабораторій:	
	безпосередньо зайняті аналізом хімічних матеріалів, що використовуються для виготовлення гумових сумішей	7
	безпосередньо зайняті виготовленням гумових сумішей та вулканізацією	4
16.	Працівники лабораторій, які безпосередньо працюють з азбестом та азбестотехнічними виробами	7
17.	Працівники лабораторій, які безпосередньо обслуговують виробництво технічного вуглецю (сажі)	7
18.	Працівники колористичних лабораторій	7
19.	Працівники лабораторій, які безпосередньо виконують різні фізичні дослідження пластмас	4

20.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті аналізом сполук ванадію, селену, телуру, германію, кремнію, титану, ніобію, танталу, цирконію, гафнію, талію	7
22.	Працівники лабораторій, які проводять аналізи з розплавленими хлоридами лужних та лужноземельних металів, з леткими хлоридами ніобію, хрому, заліза, титану	7
23.	Працівники лабораторій:	
	безпосередньо зайняті аналізом розплавленого двохлористого олова, двохлористої сурми, сулеми, сполук фенолу, крезолу, біхромату калію, сірчаноокислого олова, лаків, ксилолу, толуолу, етилацетату, бутилацетату	7
	безпосередньо зайняті аналізом чавуну, сталі, руди, шлаку, флюсів, феросплавів, силікатів, кольорових металів, газів, реактивів і покриттів труб із застосуванням кислот, лугів, ртуті, бензолу та інших сильнодіючих речовин	7
	безпосередньо зайняті обробкою проб методами сухого шліфування та травлення	7
	безпосередньо зайняті термообробкою, прокаткою, куванням та обробкою проб методами волочіння та механічних випробувань тільки на гарячих зразках	4
	безпосередньо зайняті відбором проб гарячих газів, гарячих і розплавлених металів та їх сплавів, флюсів і феросплавів	7
	безпосередньо зайняті фізичними методами дослідження з використанням електронного мікроскопа та електроннографа напругою понад 30 кВт	7
	обслуговуванням електропечей, виплавленням металу та феросплавів, спіканням залізного порошку	4
	безпосередньо зайняті дробленням і сушінням руд, вугілля, феросплавів та концентратів для лабораторних випробувань	7
	безпосередньо зайняті електролізом у лабораторних умовах	7
24.	Працівники, безпосередньо зайняті на роботах з відкритими радіоактивними речовинами в хімічних лабораторіях:	
	технологічних досліджень, хімічного аналізу, аналітичного контролю	14
	рентгеноспектрального аналізу, контролю виробництва радіоактивних речовин; дослідницьких виробництв з переробки радіаційної сировини та збагачення рідкісноземельних елементів	21
25.	Працівники лабораторій (лаборант, інженер, технік, хімік та препаратор), безпосередньо зайняті аналізом напівпровідникових металів і дослідженням їх фізичних властивостей	7
26.	Працівники лабораторій (лаборант, інженер, технік, хімік та препаратор), безпосередньо зайняті аналізом рідкісних і розсіяних металів, сплавів та їх сполук (берилію, стронцію, цирконію, вісмуту, сурми, миш'яку та інших)	7

27.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті збагаченням та вивченням речовинного складу руд рідкісних металів, що містять уран і торій	7
28.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті очищенням, розкладом тетрахлориду кремнію, розкладом та одержанням силану і хлористих сполук для виготовлення напівпровідникових матеріалів	7
29.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті розробленням методів і апаратів пилогазоуловлювання, а також очищенням стічних вод на підприємствах з випуску рідкісних металів та рідкісноземельних елементів	7
30.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті виготовленням спецсплавів, тугоплавких порошків, карбідів, силіцидів, боридів, фосфідів та інших виробів на основі рідкісних металів, їх термічним та хімічним обробленням, випробуванням металів у високотемпературних печах та потоці стиснених газів	7
31.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті роботами на мікроскопах, полярископах та конометрах із застосуванням токсичних імерсійних рідин; з використанням мікроскопів, що мають ультрафіолетові джерела світла; із застосуванням імерсійних об'єктів (кратністю 90 - 120), а також переглядом товстошарових ядерних фотоемулсій	7
32.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті з ртутною рудою або концентратом і з металевою ртуттю (полярографія, амперметричне титрування, препаративний електроліз на ртутних катодах, порометрія)	7
33.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті дослідженням всіх видів масел з різними присадками, консистентних мастил, гальмівних матеріалів, рідкого та газоподібного палива	7
34.	Працівники, зайняті роботами із застосуванням токсичних компонентів у лабораторіях лакофарбових покриттів	7
35.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті:	
	виготовленням, дробленням, подрібненням (просіюванням) дрібнодисперсних порошків токсичних речовин, їх солей та окислів (марганцю, магнію, берилію, фосфору, селену, телуру, індію, ртуті, кремнію, цинку, барію), що використовуються для приготування феритових напівпровідникових матеріалів та кристалів	7
	обробкою та дослідженням дрібнодисперсних порошків токсичних речовин, їх солей та окислів (марганцю, магнію, берилію, фосфору, селену, телуру, індію, ртуті, кремнію, цинку, барію), що використовуються для приготування феритових напівпровідникових матеріалів та кристалів із застосуванням високих температур (до 3000 °С)	7
	просочуванням та накладенням плівки з кремнієорганічних лаків з одночасним термотренуванням проводів із фторопластовою ізоляцією	7
	просочуванням електровугільних виробів розплавленими металами, кам'яновугільними пеками та смолами, бакелітовим лаком, фтористим кадмієм, кремнієорганічними та іншими штучними смолами з промиванням їх у бензолі, чотирихлористому вуглеці та дихлоретані, а також електроградитацією та газовим очищенням електровугільних виробів	7

36.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті виготовленням скловолокна на установках з високою температурою плавлення, із склопластиками, епоксидними смолами, із застосуванням органічних розчинників та одночасно зайняті обробкою і випробуванням склопластиків	7
37.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті гарячим пресуванням, формуванням, литтям, склеюванням та зварюванням фено- та амінопластів, етролів, поліхлорвінілових смол, азбовінілів, маси АТМ, фаоліту, поліетиленів, текстоліту, оргскла, гетинаксу, тефлону, полістиролу	7
38.	Працівники (інженери, техніки, лаборанти та робітники) електроізоляційної лабораторії	7
39.	Працівники, безпосередньо зайняті аналізом, дослідженням, випробуванням у лабораторіях збагачення, флотації та брикетування вугілля, сланців та відходів нафти	7
40.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті обробкою металокерамічних виробів з карбідів, баридів, силіцидів, нітридів, фосфідів, анілінових токсичних сполук	7
41.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті плавкою та механічною обробкою свинцю та свинцевих сплавів	7
42.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті:	
	виготовленням спецсплавів (дроблення, подрібнення до стану тонкого помелу, просіювання, пресування, термічна обробка), виробів методом порошкової металургії із застосуванням речовин та їх сполук, що мають токсичні властивості (кобальт, молібден, нікель, вольфрам, кремній, берилій, літій тощо)	7
	дослідженням та випробуванням матеріалів у печах з високою температурою (2000 - 3000 °С) у потоці різних газів (окису вуглецю, фосфорводню та інших), нових тугоплавких порошкових сплавів (карбідів, баридів, силіцидів, фосфідів та інших сполук і виробів з них)	7
43.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті прокаткою сплавів на основі титану, гафнію, літію та інших рідкісних елементів	7
44.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті на стендах у закритих приміщеннях експлуатацією, ремонтом та випробуванням реактивних двигунів, рідинних реактивних двигунів (РРД) та двигунів, що працюють на газоподібному паливі та етилованому бензині	7
45.	Працівники лабораторій, зайняті безпосередньо в аеродинамічних трубах випробуванням реактивних двигунів, агрегатів, вузлів та деталей до них з рівнем височастотного шуму від 90 децибел і вище	7
46.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті на роботах з компарування геометричних форм еталонних котушок Гельмгольца на спеціальному компараторі з вимірювальним мікроскопом	4
47.	Працівники лабораторій, зайняті обчисленнями (астрономічними, геодезичними та іншими) на обчислювальних машинах та табуляторах	4

48.	Працівники лабораторій, які зайняті у підземних умовах проведенням гравіметричних нахиломірних вимірювань та на експериментальних роботах у шахтах та рудниках	7
49.	Працівники лабораторій та інші працівники, які виконують роботи у тропічних оранжереях	7
50.	Працівники лабораторій, які безпосередньо працюють в умовах карантину та знезаражування колекційних рослин отрутохімікатами	7
51.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті обприскуванням та обпилюванням рослин отрутохімікатами, а також приготуванням, розфасуванням отруту та обробленням ділянок проти гризунів	7
52.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті на роботах із синтезу, дослідження та випробування токсичних хімічних речовин; з удосконалення методу розроблення нових хімічних виробництв з токсичними речовинами, випробування матеріалів та виробів в агресивно-токсичному середовищі, а також робітники, зайняті обслуговуванням і ремонтом хімічного та сантехнічного устаткування, на якому виконуються зазначені вище роботи	7
53.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті на роботах із синтезу, дослідження та випробування токсичних органічних сполук бору, фосфору, кремнію, фтору і ртуті	11
54.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті на роботах із синтезу та дослідження токсичних органічних сполук металів	7
55.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті хімічним переробленням та дослідженням токсичних сполук ванадію, селену, телуру, германію, кремнію, титану, ніобію, танталу, цирконію, гафнію, талію	7
56.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті дослідною роботою з розплавленими хлоридами лужних і лужноземельних металів, з леткими хлоридами ніобію, хрому, титану та заліза	7
57.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті дослідженням рідкісних і розсіяних металів, сплавів та їх сполук (берилію, стронцію, цирконію, вісмуту, сурми, миш'яку та інших)	7
58.	Працівники, безпосередньо зайняті роботами на електро- та газозварювальних апаратах у лабораторіях	7
59.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті дослідженням і одержанням напівпровідникових матеріалів: кремнію, германію, миш'яку, сурми, фосфору та їх токсичних сполук; розкладом і одержанням силану та хлористих сполук	7
60.	Працівники лабораторій, які стикаються під час роботи з підозрілим або явно заразним матеріалом щодо зоонозних захворювань (чуми, сапу, бруцельозу, туляремії, сибірки, сказу та інших)	7
61.	Працівники лабораторій, безпосередньо зайняті:	
	синтезом, хімічним аналізом, виділенням, випробуванням (біологічним, токсикологічним, фармакологічним, мікробіологічним, хіміотерапевтичним), виготовленням лікарських форм, апаратурно-технологічними дослідженнями токсичних та сильнодіючих синтетичних лікарських препаратів, антибіотиків,	7

	вітаміну В ₁₂ , алкалоїдів, глікозидів, сапонінів, бактерійних препаратів, гормонів, інсектицидів, дезінфекційних засобів, канцерогенних речовин	
	подрібненням, сушінням та фасуванням лікарської рослинної сировини: багна болотяного, пізньоцвіту, гледичії, золототисячнику, зборів за прописом Здренка, головатню, івіду, чемерника, проліска Воронова, унгернії Віктора, чистотілу	7
	подрібненням, сушінням та фасуванням іншої лікарської рослинної сировини	4
	подрібненням, сушінням та фасуванням отруйних та сильнодіючих лікарських рослин: анабазису, амі зубної, аконіту, астматолу, беладони, бодяги, блекоти, валеріани, адонісу, дурману, дарміни, далматської ромашки, жовтушника, дельфінію, китяток, жовтозілля, кендірю, конвалії, марі глистогінної, наперстянки, олеандра, обвійнику, перцю стручкового червоного, папороті чоловічої, пасльону пташиного, рижків, софори товстоплідної, сферофізи, скополії, секуринеги, синюхи голубої, кураю Ріхтера, термопису, цитварного полину, блювотного горіха, чемериці, ефедри гірської, а також опію-сирцю та порошку опію	7
62.	Пробовідбірник	7
63.	Робітники, керівники і фахівці (інженер, технік, лаборант) п'єзокерамічної лабораторії	7
64.	Робітник з догляду за тваринами, який обслуговує тварин:	
	інфікованих хвороботворними мікробами, вірусами, токсоплазмами	4
	заражених особливо небезпечними інфекціями енцефалітами, лепрою, менінгітом, вуличним сказом, жовтою гарячкою, пситакозом, орнітозом, поліомієлітом, натуральною віспою, геморагічною гарячкою, вірусним гепатитом, висипним тифом, ку-гарячкою та іншими рикетсіозами, а також холерою, сибірською, сапом, меліоїдозом, чумою, бруцельозом, туляремією	18
	заражених живими культурами лептоспірозу	11
65.	Хімік та лаборант хімічного аналізу, зайняті аналізом каталізаторів: залізних, що містять хром, мідь, цинк, кобальт; мідно-хром-барієвих, осіркованих, фосфорнокислих, нікелевих	7
66.	Хімік та лаборант хімічного аналізу, зайняті аналізом інших каталізаторів	4
67.	Хімік, технік, лаборант хімічного аналізу та пробовідбірник, які працюють з сірчистою нафтою, сірчистим газоконденсатом та сірковмісним нафтовим газом з виділенням вільного сірководню	7
68.	Хімік та ентомолог, які працюють у науково-дослідній лабораторії відділу гігієни та реставрації книжок	7
XVI. ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВІДПОЧИНКУ, РОЗВАГ, КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ		
ДІЯЛЬНІСТЬ ТРЕНЕРІВ І СПОРТИВНИХ ВИКЛАДАЧІВ		
35.	Тренер-викладач дитячо-юнацької спортивної (спортивно-технічної) школи, спеціалізованої дитячо-юнацької школи олімпійського резерву, спеціалізованої дитячо-юнацької (спортивно-технічної) школи та училища	18

	олімпійського резерву	
XVII. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я, ОСВІТА ТА СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА		
ІНФЕКЦІЙНІ ТА ТУБЕРКУЛЬОЗНІ (ПРОТИТУБЕРКУЛЬОЗНІ) ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАКЛАДИ ТА УСТАНОВИ, ВІДДІЛЕННЯ, ПАЛАТИ, КАБІНЕТИ; САНАТОРНО-ЛІСОВІ ШКОЛИ ТА ШКОЛИ-ІНТЕРНАТИ, ДИТЯЧІ БУДИНКИ, ДИТЯЧІ САДКИ (ГРУПИ), ЯСЛА-САДКИ (ГРУПИ), ДИТЯЧІ ЯСЛА (ГРУПИ) ТА БУДИНКИ ДИТИНИ (ГРУПИ) ДЛЯ ДІТЕЙ, ХВОРИХ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ; БУДИНКИ ІНВАЛІДІВ (ВІДДІЛЕННЯ) ДЛЯ ХВОРИХ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ; НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ ДЛЯ ІНВАЛІДІВ, ХВОРИХ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ		
Працівники, які безпосередньо зайняті обслуговуванням хворих в установах та підрозділах (у тому числі у лікувально-трудовах майстернях і підсобних сільських господарствах)		
1.	Бібліотекар	7
2.	Гардеробник, зайнятий у гардеробній для хворих	7
3.	Інструктор виробничого навчання робітників масових професій	7
4.	Інструктор з культмасової роботи, культорганізатор	7
5.	Керівник музичних установ соціального захисту населення	7
6.	Кастелянка	7
7.	Лікар-фтизіатр, який систематично виконує рентгенодіагностичні дослідження	11
8.	Майстер лікувально-виробничих (трудовах) майстерень та підсобних сільських господарств	7
9.	Опалювач, зайнятий опаленням печей безпосередньо у відділеннях та у спальних кімнатах для туберкульозних та інфекційних хворих	4
10.	Обслуговуючий персонал (буфетник, офіціант, мийник посуду, робітник з обслуговування лазні, сестра-господиня, нянька, помічник вихователя, прибиральник виробничих приміщень)	7
11.	Перукар (перукар-модельєр 2 і 1 класу)	7
12.	Слюсар-сантехнік, зайнятий на роботах у туберкульозних та інфекційних установах	7
13.	Технік, електромеханік з ремонту та обслуговування медичного устаткування, електромеханік з ремонту та обслуговування електронної медичної апаратури, зайняті обслуговуванням та ремонтом фізіотерапевтичних та інших апаратів в інфекційних та туберкульозних відділеннях та кабінетах	4
14.	Технік та механік з обслуговування дихальних апаратів за умови постійної роботи у палатах	4
ДИТЯЧІ ПСИХІАТРИЧНІ (ПСИХОНЕВРОЛОГІЧНІ) ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАКЛАДИ ТА УСТАНОВИ, ВІДДІЛЕННЯ, ПАЛАТИ ТА КАБІНЕТИ (КРІМ ПРИЗНАЧЕНИХ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ДІТЕЙ З УРАЖЕННЯМ ЦЕНТРАЛЬНОЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ БЕЗ ПОРУШЕННЯ ПСИХІКИ); УСТАНОВИ, ВІДДІЛЕННЯ: СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ, ШКОЛИ (КЛАСИ), ШКОЛИ-ІНТЕРНАТИ		

(КЛАСИ), ДИТЯЧІ БУДИНКИ (ГРУПИ), ДИТЯЧІ БУДИНКИ-ІНТЕРНАТИ (ГРУПИ), ДИТЯЧІ САДКИ (ГРУПИ), ЯСЛА-САДКИ (ГРУПИ), ЯСЛА (ГРУПИ) ТА БУДИНКИ ДИТИНИ (ГРУПИ) ДЛЯ РОЗУМОВО ВІДСТАЛИХ ДІТЕЙ ТА ДІТЕЙ З УРАЖЕННЯМ ЦЕНТРАЛЬНОЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ З ПОРУШЕННЯМ ПСИХІКИ. ДИТЯЧІ БУДИНКИ-ІНТЕРНАТИ ДЛЯ СЛІПИХ ТА ГЛУХОНІМИХ ДІТЕЙ		
Працівники, які безпосередньо зайняті обслуговуванням хворих в установах та підрозділах (у тому числі у лікувально-трудовах майстернях та підсобних сільських господарствах)		
32.	Гардеробник, який працює у гардеробній для хворих	7
33.	Інструктор з організаційно-масової роботи, культорганізатор, баяніст	25
34.	Інструктор виробничого навчання робітників масових професій	25
35.	Кастелянка	7
36.	Лікар (у тому числі керівник відділення, кабінету), крім лікаря-лаборанта	25
37.	Лікар-керівник, його заступник-лікар (з ненормованим робочим днем)	18
38.	Лаборант (у тому числі лікар-лаборант, керівник лабораторії)	11
39.	Майстер лікувально-виробничих (трудовах) майстерень	25
40.	Науковий співробітник, який безпосередньо працює з хворими	25
41.	Персонал медичний молодший та обслуговуючий персонал (сестра медична молодша з догляду за хворими, санітарка, буфетник, робітник з обслуговування лазні, нянька, помічник вихователя, прибиральник виробничих приміщень)	25
42.	Персонал медичний середній (крім лаборанта)	25
43.	Перукар (перукар-модельєр 2 і 1 класу)	11
44.	Психолог та фізіолог, які безпосередньо працюють з хворими	11
45.	Сестра-господиня	25
ЗАГАЛЬНІ ПРОФЕСІЇ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ТА УСТАНОВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я, СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА ОСВІТИ		
114.	Акушерка, яка працює у стаціонарі пологового будинку, пологового відділення (палати), медпункті, лазареті, фельдшерсько-акушерському пункті; фельдшер, який працює у фельдшерсько-акушерському пункті, військовій частині	7
115.	Гардеробник, який працює у радонолікарні	4
116.	Дезінфектор, зайнятий роботами на вогневій, камерній і профілактичній дезінфекції, дезінсекції, дератизації в лікувально-профілактичних установах	7
117.	Електромеханік з ремонту та обслуговування медичного рентгенівського устаткування, зайнятий ремонтом, настроюванням та регулюванням рентгенівських апаратів та установок	7

118.	Інструктор виробничого навчання робітників масових професій системи соціального захисту:	
	хворих туберкульозом	7
	психохроніків	25
119.	Інструктор виробничого навчання установ (відділень) системи соціального захисту населення:	
	дитячих	7
	неврологічного, геріатричного типу та спеціальних	25
120.	Кастелянка, яка працює у радонолікарні	4
121.	Керівники і фахівці, які безпосередньо працюють у лікувальних барокамерах	11
122.	Лікар-анестезіолог-реаніматолог, сестра-анестезист медична, а також лікар та персонал медичний середній (крім лікаря-лаборанта та лаборанта) відділень (груп) анестезіології-реанімації та палат для реанімації та інтенсивної терапії	11
123.	Лікар - дільничний терапевт, лікар загальної практики - сімейний лікар, лікар-педіатр, лікар-онколог, лікар-невропатолог; лікар-акушер-гінеколог, який працює у стаціонарі; лікар, який працює в оздоровчому пункті та медпункті (крім лікарів-стоматологів та зубних лікарів); лікар - дільничний терапевт цехової лікувальної дільниці; лікар-терапевт підлітковий, лікар кабінету антипобічних щеплень; лікар - завідувач відділення (відділу, лабораторії, кабінету, покоїв); лікар - терапевт дільничний та районний (сільського району), які працюють у лікарні, амбулаторії в сільській місцевості; а також лікар, який працює у госпіталі, лазареті, медсанбаті та медсанроті, розташованих у районних центрах та населених пунктах, що належать до сільської місцевості	7
124.	Лікар, персонал медичний середній та молодший, які працюють у підземних оздоровчих пунктах	7
125.	Керівники і фахівці, які безпосередньо беруть участь в операціях із застосуванням апаратів «Штучне серце», «Штучна нирка», «Штучні легені» та дихальних центрів	7
126.	Лікар, персонал медичний середній та молодший, які працюють у венерологічних стаціонарах закритого типу	11
127.	Лікар, персонал медичний середній та молодший та препарататор із збирання та оброблення крові, які працюють у боксах	7
128.	Лікар, персонал медичний середній та молодший, які працюють у амбулаторіях та оздоровчих пунктах на штучних островах нафторозробок	7
129.	Лікар, персонал медичний середній та молодший, які працюють у лікувально-профілактичних установах (відділеннях, групах), установах (відділеннях, групах) соціального забезпечення, установах (групах) освіти для дітей з фізичними вадами або з ураженням центральної нервової системи з порушенням опорно-рухового апарату без порушення психіки	7
130.	Інструктор з організаційно-масової роботи, який працює у відділеннях та	7

	палатах для хворих з ураженням спинного мозку та хребта (спінальних хворих) у лікувально-профілактичних установах та будинках інвалідів	
131.	Лікар, персонал медичний середній, які працюють в барокамерах та кесонах	11
132.	Лікар, який працює в установах охорони здоров'я, освіти, соціального забезпечення та будинку відпочинку	7
133.	Персонал медичний середній установ охорони здоров'я, освіти та соціального забезпечення	7
134.	Персонал медичний молодший установ охорони здоров'я та соціального забезпечення	7
135.	Персонал центрів і відділень мікрохірургії, який безпосередньо виконує хірургічні операції з імплантації пальців, кісток, сегментів кінцівок у пластичній мікрохірургії, мікросудинній хірургії	11
136.	Працівники лабораторій, відділень та відділів, зайняті заготовленням та консервуванням трупної крові та трупних тканин	7
137.	Сестра-господиня, яка працює у радонолікарні	4
138.	Сестра медична з дієтичного харчування та працівник молочної кухні, які працюють біля печі та автоклавів	7
139.	Слюсар-ремонтник, механік, електромеханік з ремонту та обслуговування медичного устаткування та електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування, зайняті на роботах у цехах, відділеннях, відділах та лабораторіях, де всі основні працівники мають право на щорічну додаткову відпустку	4
140.	Швейцар, який працює у радонолікарні	4
XXII. ЗАГАЛЬНІ ПРОФЕСІЇ ЗА ВСІМА ГАЛУЗЯМИ ГОСПОДАРСТВА		
РОБОТА З РАДІОАКТИВНИМИ РЕЧОВИНАМИ ТА ДЖЕРЕЛАМИ ІОНІЗУЮЧИХ ВИПРОМІНЮВАНЬ		
Застосування радіоактивних речовин як джерел гамма-випромінювання		
1.	Працівники, безпосередньо зайняті зарядженням та випробуванням промислових і медичних гамма-установок та апаратів	11
2.	Працівники, безпосередньо зайняті збиранням, транспортуванням, складанням, зберіганням та захороненням гамма-активних речовин у кількості понад 100 міліграм-еквівалентів радію	11
3.	Працівники, безпосередньо зайняті на гамма-терапії та експериментальному гамма-опромінюванні:	
	у палатах для обслуговування хворих з накладеними радіоактивними препаратами	11
	з гамма-установками	11
	з гамма-препаратами у радіоманіпуляційних кабінетах та лабораторіях	18

4.	Працівники, безпосередньо зайняті роботами на установках з гамма-дефектоскопії:	
	на переносних установках	11
	на стаціонарних установках	7
Рентгенівське випромінювання		
5.	Працівники, безпосередньо зайняті дослідженням, випробуванням та налагодженням (з виконанням дрібних ремонтних робіт безпосередньо на місці) рентгенівських трубок та рентгенапаратів з трубками	7
6.	Працівники, безпосередньо зайняті на електроннографіях та електронних мікроскопах напругою понад 30 кВ	7
7.	Працівники, безпосередньо зайняті на промислових установках з рентгенодефектографії	7
8.	Працівники, безпосередньо зайняті на установках рентгеноспектрального, рентгеноструктурного аналізу, промислової рентгенографії та контролем растрів рентгенівських решіток	11
9.	Працівники, безпосередньо зайняті рентгенотерапією, експериментальним рентгеноопромінюванням та променевою терапією із застосуванням бета-аплікаторів	7
10.	Працівники, безпосередньо зайняті рентгенодіагностикою, флюорографією на ротаційній рентгенотерапевтичній установці з візуальним контролем	11
11.	Середній та молодший медичний персонал рентгенівських, флюорографічних кабінетів та установок, зайнятий поданням допомоги лікареві під час виконання ним робіт з рентгенодіагностики, флюорографії, на рентгенотерапевтичній установці з візуальним контролем	11
Фізика та дозиметрія рентгенівських та гамма-променів		
12.	Працівники, безпосередньо зайняті з джерелами випромінювання на градуванні дозиметричної та радіометричної апаратури	11
13.	Працівники, безпосередньо зайняті експериментальними дослідженнями та дозиметричними вимірюваннями	11
Дослідні, транспортні, енергетичні, дослідно-промислові атомні реактори та прототипи ядерних енергетичних установок, прискорювальні установки та джерела нейтронів		
14.	Працівники, безпосередньо зайняті з нейтронними джерелами вимірювання (радієво-берилієві, полонієво-берилієві та інші)	11
15.	Працівники, безпосередньо зайняті на циклотронах, бетатронах, лінійних прискорювачах та інших прискорювальних установках	11
16.	Працівники, зайняті експлуатаційними, ремонтними та експериментальними роботами на атомних реакторах:	

	потужністю понад 2000 кВт за умови роботи у зоні іонізуючих випромінювань	18
	потужністю менше 2000 кВт	11
Робота із застосуванням відкритих радіоактивних джерел		
17.	Працівники, безпосередньо зайняті на роботах з відкритими радіоактивними речовинами (виготовлення, перероблення, зберігання, розфасування, дослідження, застосування та інші види робіт) з активністю на робочому місці, що відповідає:	
	III класу робіт	7
	II класу робіт	11
	I класу робіт	18
18.	Працівники, безпосередньо зайняті приготуванням та обслуговуванням природних і штучних радонових ванн	7
Служба радіаційної безпеки, спецкомбінати, станції дезактивації, пункти захоронення (зберігання) радіоактивних відходів (РАВ)		
19.	Працівники служб радіаційної безпеки, зайняті на радіаційно небезпечних роботах у приміщеннях спеціальних лабораторій, на пунктах захоронення (зберігання) РАВ, на станціях дезактивації спецодягу і засобів індивідуального захисту (спецпральні) та на об'єктах народного господарства під час поводження з радіоактивними відходами	11
20.	Працівники, які безпосередньо виконують роботи з ліквідації радіаційних аварій в умовах підвищеного радіаційного ризику	18
21.	Працівники пунктів захоронення (зберігання) радіоактивних продуктів і РАВ:	
	переробник РАВ, дезактиваторник	18
	інші працівники	11
22.	Працівники станцій дезактивації спецодягу та засобів індивідуального захисту (спецпральень):	
	дезактиваторник	18
	інші працівники	11
ІНШІ ВИДИ ВИРОБНИЦТВ		
23.	Водій-випробувач бойових та спеціальних машин, зайнятий випробуванням танків у дорожніх умовах	7
24.	Водій-випробувач, зайнятий випробуванням:	
	мотоциклів на випробувальних стендах у виробничих приміщеннях	4
	автомобілів на автодромах	7

25.	Водолаз 1, 2 і 3 групи спеціалізації робіт	7
26.	Газорятівник, який працює на газових дільницях, а також зайнятий чергуванням у цехах	7
27.	Деактиваторник, зайнятий дегазацією складських приміщень	4
28.	Дезінфектор	4
29.	Диктор брайлівського набору, зайнятий диктуванням тексту складачу брайлівського набору (сліпому)	7
30.	Диктувальник, зайнятий диктуванням тексту сліпій друкарці на друкарській машинці	7
31.	Друкарка, яка працює на друкарській машинці	4
32.	Електромонтер з ремонту повітряних ліній електропередачі, зайнятий на верхових роботах з монтажу та ремонту повітряних ліній високої напруги та контактних мереж залізниць	4
33.	Кесонник-апаратник, кесонник-електромонтажник, кесонник-прохідник, кесонник-слюсар, зайняті на кесонних роботах	7
34.	Комірник, зайнятий роботою у спеціалізованих матеріальних складах (коморах):	
	хімікатів	4
	ртуті та забрудненого ртуттю спецодягу	7
35.	Контролер, зайнятий пристрілюванням та відстрілюванням зброї у закритих приміщеннях	7
36.	Лікар ветеринарний, фельдшер, санітар ветеринарний, які працюють на утилізаційних заводах та на утилізаційних установках	7
37.	Машиніст насосних установок, який під час роботи стикається з каналізаційною рідиною	7
38.	Машиніст насосних установок, зайнятий обслуговуванням водопровідних, меліоративних та каналізаційних насосних станцій, що знаходяться на глибині більш як 3 метри	4
39.	Муляр, зайнятий ремонтом каналізаційних споруд, який під час роботи стикається з каналізаційною рідиною	7
40.	Оглядач нафтоналивних ємностей, зайнятий внутрішнім оглядом, прийманням та здаванням вагонів-цистерн з-під нафтопродуктів	4
41.	Озеленювач, безпосередньо зайнятий обслуговуванням обприскувачів, обпилювачів, аерозольних генераторів та автомашин під час роботи з отрутохімікатами	7
42.	Оператор копіювальних та розмножувальних машин, електрофотограф, безпосередньо зайняті на електрографічних репродукційних апаратах	4

43.	Оператор електронно-обчислювальних машин	4
44.	Оператор очисних споруд, оператор на аеротенках, оператор на біофільтрах, оператор на мулових майданчиках, оператор на метантенках, оператор на відстійниках, оператор на піскоуловлювачах та жироловках, оператор на решітці, оператор на емшерах, оператор полів зрошування та фільтрації, оператор установки для сушіння осаду, оператор установки для збезводнення осаду, оператор хлораторної установки - всі, зайняті на роботах, під час яких є контакт з каналізаційною рідиною	7
45.	Працівники професійних аварійно-рятувальних служб:	
	які безпосередньо виконують аварійно-рятувальні роботи	24
	інші працівники, робота яких пов'язана з аварійно-рятувальними роботами	7
46.	Працівники, безпосередньо зайняті випробуванням УВЧ (УКХ) генераторів і апаратури потужністю 100 Вт і більше в діапазоні частот від 30 мГц до 300 мГц включно, а також настроюванням та контролем цих генераторів і апаратури під час їх роботи	7
47.	Працівники, безпосередньо зайняті на роботах у морозильних та холодильних камерах та ліфтах холодильників	4
48.	Працівники, безпосередньо зайняті перебиранням та ремонтом ртутних випрямлячів та приладів, заповнених ртуттю	7
49.	Працівники, безпосередньо зайняті регулюванням, настроюванням, випробуванням і обслуговуванням генераторів міліметрово-дециметрового діапазону хвиль, на вимірних генераторах під час роботи з відкритими випромінювальними системами тих же діапазонів хвиль (від 1 см до 100 см включно) за умови перевищення гранично допустимого значення щільності потоку енергії електромагнітного поля	7
50.	Працівники, безпосередньо зайняті роботою на борту повітряних суден, за наявності відповідної кількості годин нальоту за робочий рік:	
	від 50 до 100 годин	4
	від 101 до 200 годин	7
	від 201 до 300 годин	11
	від 301 до 400 годин	18
	від 401 до 500 годин	25
	понад 500 годин	32
51.	Працівники, безпосередньо зайняті роботами на борту повітряних суден під час виконання випробувальних польотів	30
52.	Працівники воєнізованої охорони, зайняті охороною об'єктів, інкасацією та перевезенням грошової готівки, цінних паперів та інших цінностей (начальник дільниці, старший інспектор, інкасатор, водій, черговий, стрілець, охоронник)	4

53.	Працівники, зайняті пошуково-рятувальними, гірничорятувальними, газорятувальними, протифонтанними роботами, а також аварійно-рятувальними роботами, пов'язаними з гасінням пожеж, знешкодженням авіабомб та інших вибухонебезпечних предметів, роботами з ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій	4
54.	Працівники, зайняті роботами з камерального оброблення аерофотознімальних матеріалів, складання, накреслювання та гравірування планів і карт, а також з астрономічного та геодезичного обчислення на обчислювальних машинах:	
	зайняті гравіруванням оригіналів географічних, топографічних та спеціальних карт на пластиках	7
	інші робітники, керівники і фахівці	4
55.	Працівники, зайняті у цехах із застосуванням відкритої ртуті у виробництві ртутних приладів	7
56.	Працівники, зайняті у цехах та на дільницях, спеціально організованих для робітників, хворих на туберкульоз, на роботах з керівництва та обслуговування цих хворих	7
57.	Працівники, які безпосередньо зайняті знезаражуванням та утилізацією трупів тварин та конфіскацій на утилізаційних підприємствах (цехах, відділеннях)	7
58.	Працівники, які працюють на обчислювальних машинах, а також оператор обчислювальних машин, який працює на машинолічильних станціях	4
59.	Працівники, які працюють на електронних мікроскопах з напругою понад 30 кВ	7
60.	Прибиральник службових приміщень, зайнятий прибиранням загальних убиралень та санвузлів	4
61.	Робітники, безпосередньо зайняті заповненням приладів ртуттю, очищенням ртуті, калібруванням ртуттю термометрів, капілярів та вилученням ртуті з приладів	18
62.	Робітник з благоустрою, зайнятий на роботах з видалення нечистот ручним способом	7
63.	Робітник, зайнятий випробуванням виробів, агрегатів та приладів і безпосередньо перебуває у термобарокамерах при температурі:	
	- 60 °С та нижче	7
	+ 40 °С та вище	4
64.	Робітники, зайняті обробкою, градуванням, клішуванням, контролем, перевірянням та складанням приладів, наповнених ртуттю	7
65.	Робітники, зайняті обслуговуванням, очищенням та ремонтом промислової та каналізаційної мережі та пасток	7

66.	Робітники, зайняті пристрілюванням та відстрілюванням зброї у закритих приміщеннях	7
67.	Робітники пралень, зайняті прийманням брудної білизни та спецодягу з інфекційних, туберкульозних, протилепрозних, протичумних установ, відділень, відділів, виробництв та лабораторій; пранням та замочуванням заразної білизни та спецодягу; пранням білизни та спецодягу ручним способом; у грязелікарні при ручному пранні білизни та спецодягу	7
68.	Слюсар аварійно-відбудовних робіт, зайнятий на роботах з:	
	прочищення та ремонту каналізаційної мережі;	7
	огляду та ремонту водопровідних колодязів та підземних водостоків	4
69.	Слюсар з ремонту автомобілів, зайнятий ремонтом асенізаційних машин, сміттевозів, прибиральних машин, автомобілів, які використовуються для перевезення трупів	4
70.	Слюсар-ремонтник, зайнятий ремонтом ртутних насосів та іншого устаткування, заповненого ртуттю	7
71.	Слюсар-ремонтник, зайнятий ремонтом обприскувачів, обпилювачів, аерозольних генераторів та автомашин за умови їх роботи з отрутохімікатами	4
72.	Слюсар-сантехнік, зайнятий на роботах в громадських туалетах	4
73.	Слюсар-сантехнік, зайнятий ремонтом, наглядом та обслуговуванням внутрішньобудовної каналізації, водопроводу	4
74.	Стенографістка	7
75.	Технік та механік (рентгенотехнік), зайняті ремонтом, настроюванням та регулюванням рентгенівських апаратів та установок	7
76.	Укладальник-пакувальник, зайнятий пакуванням ртутних приладів у футляри під час роботи із застосуванням відкритої ртуті	7
77.	Художники-реставратори III, II, I і вищої кваліфікаційних категорій всіх реставраційних спеціальностей, робота яких пов'язана з пам'ятками історії і культури (рухомими і нерухомими), що вражені актиноміцетами і хвороботворними мікробами, з використанням у реставраційному процесі хімічних речовин I і II класу небезпеки	7

Спільна комісія
Міністерства освіти і науки України та ЦК Профспілки працівників освіти і науки України для ведення переговорів і здійснення контролю за виконанням Галузевої угоди

від сторони Міністерства освіти і науки України:		
1.	Хобзей Павло Кузьмович	Заступник Міністра - співголова Спільної робочої комісії від сторони міністерства
2.	Щеглова Ольга Миколаївна	Заступник директора департаменту економіки та фінансування
3.	Карбишева Вікторія Оттівна	Заступник директора департаменту професійної освіти - начальник відділу організаційно-педагогічної діяльності та
4.	Сандига Інна Володимирівна	Заступник директора департаменту науково-технічного розвитку - начальник відділу розвитку науки у вищих навчальних закладах
5.	Осмоловський Андрій Олександрович	Заступник директора департаменту кадрового забезпечення - начальник відділу апарату Міністерства
6.	Матюшенко Юрій Валерійович	Заступник начальника управління з питань державного майна та підприємств - начальник відділу корпоративного управління
7.	Васечко Тетяна Костянтинівна	Начальник відділу правових питань та договірної роботи
8.	Середницька Алла Дмитрівна	Начальник відділу позашкільної освіти, виховної роботи та захисту прав дитини департаменту професійно-технічної освіти
9.	Божинський Володимир Святославович	Заступник начальника відділу державно-громадського управління освітою департаменту загальної середньої та
10.	Божко Ольга Антонівна	Головний спеціаліст відділу педагогічної та післядипломної освіти департаменту вищої освіти
11.	Ткаченко Оксана Леонідівна	Начальник відділу праці та нормативно-інформаційного забезпечення департаменту економіки та фінансування

від сторони ЦК Профспілки працівників освіти і науки України:		
1.	Романюк Сергій Михайлович	заступник голови Профспілки працівників освіти і науки України – співголова зі сторони профспілки
2.	Боровик Валентина Олександрівна	голова первинної профспілкової організації працівників Сумського державного університету
3.	Дулуб Лідія Миколаївна	голова Харківської обласної організації Профспілки працівників освіти і науки України
4.	Клименко Антоніна Іванівна	начальник управління соціально-економічного захисту ЦК Профспілки працівників освіти і науки України
5.	Курилкін Сергій Іванович	начальник юридичного відділу ЦК Профспілки працівників освіти і науки України
6.	Соколенко Віра Іванівна	голова Обухівської районної організації Профспілки працівників освіти і науки України
7.	Чабанюк Ольга Анатоліївна	заступник голови Профспілки, голова первинної профспілкової організації студентів та аспірантів Державного вищого навчального закладу «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
8.	Яцейко Марія Григорівна	голова Львівської обласної організації Профспілки працівників освіти і науки України
9.	Яцунь Олександр Михайлович	голова Київської міської організації Профспілки працівників освіти і науки України

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

15.12.2016 № 21003/0/2-16/24

на № 1/12-5674 від 28.11.2016
№ 02-5/674 від 28.11.2016

Про реєстрацію галузевої угоди

**Міністерство освіти і науки
України**

**Центральний комітет
профспілки працівників
освіти і науки України**

Повідомляємо, що Галузеву угоду між Міністерством освіти і науки України та ЦК Профспілки працівників освіти і науки України на 2016-2020 роки зареєстровано Мінсоцполітики 15 грудня 2016 року за № 31.

При цьому відповідно до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 13.02.2013 № 115 „Про порядок повідомної реєстрації галузевих (міжгалузевих) і територіальних угод, колективних договорів” (далі - Порядок) рекомендуємо.

Доповнити галузеву угоду положеннями щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків відповідно до статті 18 Закону України „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”.

Доповнити галузеву угоду положеннями щодо вжиття заходів з метою запобігання поширенню епідемії ВІЛ/СНІДу та туберкульозу у виробничому середовищі, не допускати випадків дискримінації працівника з такими захворюваннями.

Пункт 1.2 привести у відповідність до статті 9 Закону України „Про колективні договори і угоди”, згідно з якою положення галузевої угоди діють безпосередньо і є обов'язковими для всіх суб'єктів, що перебувають у сфері дії сторін, які підписали угоду.

Звертаємо увагу, що відповідно до статті 2 ратифікованої Україною Конвенції МОП № 154 1981 року „Про сприяння колективним переговорам” термін „колективні переговори” означає всі переговори, що проводяться між роботодавцем, групою роботодавців або однією чи кількома організаціями роботодавців з одного боку, та однією чи кількома організаціями працівників - з другого, з метою визначення умов праці й зайнятості; та (або) регулювання відносин між роботодавцями й працівниками; та/або регулювання відносин між роботодавцями чи їхніми організаціями та організацією чи організаціями працівників.

Пропонуємо у розділі 4 „Зайнятість” передбачити домовленість сторін щодо умов:

запровадження суб'єктами господарювання програм та стандартів соціальної відповідальності бізнесу, створення галузевих та корпоративних фондів професійної підготовки та підвищення кваліфікації працівників з дотриманням положень Закону України „Про державну допомогу суб'єктам господарювання”;

визначення обсягів професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців з вищою освітою та кваліфікованих робітників у навчальних закладах та безпосередньо у роботодавця та обсягів коштів на цю мету відповідно до потреб галузі, регіону, підприємства; запровадження дуальної форми підготовки у співпраці з навчальними закладами;

відновлення наставництва, удосконалення професійного навчання працівників безпосередньо на виробництві, запровадження системи підтвердження кваліфікації за робітничими професіями за результатами неформального навчання;

проведення професійної перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників у періоди їх неповної зайнятості та для працівників, які перебувають під загрозою вивільнення.

Пункт 6.3.10 доопрацювати з урахуванням Розділу III Закону України „Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)” з метою недопущення дискримінації по відношенню до працюючих працівників, які не брали участі у страйку, а також з урахуванням норм законодавства з оплати праці в бюджетній сфері.

Пункти 6.3.24 та 10.2.3 доопрацювати з урахуванням норм законодавства з оплати праці в бюджетній сфері, а також підстав звільнення (п. 6.3.24).

Абзац третій пункту 7.2.3 галузевої угоди та додаток 2 „Перелік робіт з важкими і шкідливими умовами праці, при виконанні яких здійснюється підвищена оплата” вилучити, оскільки це суперечить вимогам статті 100 Кодексу законів про працю України. Згідно з цією статтею на важких роботах, на роботах із шкідливими і небезпечними умовами праці, на роботах з особливими природними, географічними і геологічними умовами та умовами підвищеного ризику для здоров'я встановлюється підвищена оплата праці. Перелік цих робіт визначається Кабінетом Міністрів України.

Пункти 8.2.3 та 8.2.9 пропонуємо виключити виходячи з наступного.

Відповідно до частини другої статті 5 Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” виключно цим Законом визначаються принципи та структура системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, умови набуття права та порядок визначення розмірів пенсійних виплат, пенсійний вік чоловіків та жінок, при досягненні якого особа має право на призначення пенсії за віком.

Відповідно до пункту 2 розділу XV „Прикінцеві положення” Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування”

(підпункт 1 абзацу другого та абзац перший) до запровадження пенсійного забезпечення через професійні та корпоративні фонди пенсії за вислугу років призначаються за нормами Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” в разі досягнення пенсійного віку та наявності страхового стажу, передбачених Законом України „Про пенсійне забезпечення”.

Пунктом „е” статті 55 Закону України „Про пенсійне забезпечення” врегульовано право на пенсію за вислугу років працівникам освіти (наявність стажу за спеціальністю 30 років та досягнення пенсійного віку 55 років).

У пункті 8.1.18 привести код економічної класифікації у відповідність до наказу Мінфіну від 12.03.2012 № 333.

Назви професій і посад, зазначені у додатках, необхідно привести у відповідність до Національного класифікатора України ДК 003:2010 „Класифікатор професій” (далі – Класифікатор професій), затвердженого наказом Держспоживстандарту від 28.07.2010 № 327.

Так, у додатку 1 професійну назву робіт „Завідувач випробувальними полями” (поз. 4) замінити на „Завідувач поля дослідного” (код 4131), „Виробник робіт” (поз. 7) замінити на „Виконавець робіт” код (1223.2), „Ветлікар” (поз. 7) замінити на „Лікар ветеринарної медицини” (код 2223.2), „Ветфельдшер” (поз. 7) замінити на „Фельдшер ветеринарної медицини” (код 3227), „Секретар-стенографістка” (поз. 13) замінити на „Секретар-стенографіст” (код 4115), „Стенографістка” (поз. 11) замінити на „Стенографіст” (код 4111).

Необхідно визначитись із назвами професій „Головний арбітр” (поз. 5), „Проектувальник” (поз. 6, 7), „Електронщик” (поз. 6), „Електронник” (поз. 7), „Машиністка” (поз. 11), „Нормувальник” (поз. 13) та „Дендролог” (поз. 17), оскільки зазначені професійні назви робіт не містяться у Класифікаторі. Натомість Класифікатор професій містить такі назви робіт як „Інженер-проектувальник” (код 2142.2), „Інженер-електронік” (код 2144.2), „Друкарка” (код 4111) та „Технік з нормування праці” (код 3119).

Крім цього, Класифікатором професій не передбачено утворення розширених назв посад (об’єднання двох назв посад) через дефіс або з наведенням уточнень у дужках, крім тих, що передбачено у Класифікаторі професій (наприклад, „Інженер-конструктор”, „Шеф-редактор”, „Економіст-статистик” тощо).

Створення назви професії шляхом об’єднання двох назв професій є порушенням порядку, встановленого Класифікатором професій.

Таким чином, необхідно визначитись з наступними назвами посад: „Статист-дослідник” (поз. 7) (у Класифікаторі професій містяться окремі назви посад „Статистик” (код 4122) та „Інженер-дослідник” (код 2149.2), „Касир-інкасатор” (поз. 11) (у Класифікаторі – „Касир” (код 4211) та „Інкасатор” (код 4212), „Агент-експедитор” (поз. 13) (у Класифікаторі – „Агент” (код 3415) та „Експедитор” (код 3422).

У Класифікаторі професій міститься назва посади „Технолог” (код 3119), яка належать до професійної групи „Фахівці”. Для цієї групи визначено вимоги базової або неповної вищої освіти з освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра, молодшого спеціаліста та передбачено кваліфікаційні категорії: I категорія, II категорія, без категорії.

Отже у позиції 6 Додатку 1 до посади „Технолог” не може застосовуватись категорія „Провідний”.

Слід зазначити, що Змінами № 3 до Класифікатора професій, затвердженими наказом Мінекономрозвитку від 02.09.2015 № 1084, скасовано назви посад „Начальник штабу цивільного захисту” та „Начальник штабу цивільної оборони”. (До відома: зазначеними Змінами назву посади „Фахівець з цивільної оборони” змінено на „Фахівець з питань цивільного захисту” зі збереженням коду 2149.2).

Враховуючи викладене, слід визначитись з назвами посад „Керівники штабів цивільної оборони” (поз. 2).

Одночасно звертаємо увагу, що відповідно до:

- частини десятої статті 9 Закону України „Про колективні договори і угоди” сторони, що уклали угоду, повинні інформувати громадян через засоби масової інформації про зміни та доповнення до угоди та хід її реалізації і забезпечити розміщення тексту угоди у засобах масової інформації;

- пункту 9 Порядку копіювання та опублікування тексту угоди, змін і доповнень до неї здійснюються лише разом із написом про повідомну реєстрацію, а також рекомендаціями реєструючого органу щодо приведення угоди у відповідність з вимогами законодавства (у разі їх наявності).

Додаток: на 80 арк. у 2 прим.

Заступник Міністра –
керівник апарату

В. Іванкевич

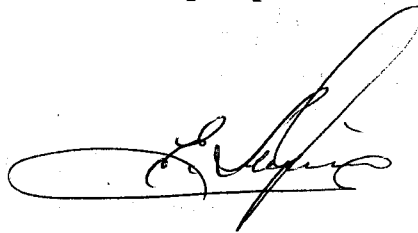
№ 253/0/20-16
вiд 15.12.16

Юридичним департаментом розглянуто Галузеву угоду між Міністерством освіти і науки України та ЦК Профспілки працівників освіти і науки України на 2016-2020 роки (далі—Угода) та в межах компетенції надаються зауваження.

Пропонується привести пункт 6.4.6 Угоди у відповідність до Положення про Державну службу України з питань праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 № 96, згідно пункту 1 якого Держпраці є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю.

Водночас Міністерство соціальної політики України не містить у своїй структурі “органів Державного нагляду за додержанням законодавства про працю” і до його компетенції не входить здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю.

Директор
Юридичного департаменту

О. Туліна